Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА
LIBERTY

Часопис для руского народа в Америцї і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XVI. Ню Иорк. Четвер, 6-го Серпня 1908. Число 32 — Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, August 6, 1908. No. 32

53 Szpynda P. 804 Cabot Way

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америцї.

Розмет за місяць Юлїй 1908.

В. 16.	Кацик Михаїл, ум. 23,VI, 08,	1000·00
В. 53.	Масник Юрій, ум. 3,VII, 08,	1000·00
В. 76.	Пищевят Василь ум. 4,VII, 08.	1000·00
В. 104.	Білїнський Альозий ум. 11,VII, 08	1000·00
В. 12.	Цюрик Семан, ум. 11,VII, 08,	1000·00
В. 121.	Ленчак Анна ж. Андрея ум. 26.VI,08,	400 00
В. 12.	Косар Анна ж. Гриця ум. 10,VII,08,	400·00
В. 56,	Пиш Гаврило, запомога	150·00
	Разом	5·950·00
	Платня гол. урядників за Юлїй	190·00
	Видатки X. Гол. Конвенції (перша пол.)	2.869·58
	Адмінїстрація Союза за Юлїй	91·33
	Засїданя гол. Уряду і под. ком. до Вашінґтону	268·89
	Весь розхід виносить	9 369·80

Розмет платить 8067 членів на цїле посмертне (кождий по 1·11 дол.) і 389 членів на пів посмертного (кождий по 56 цнт.). Крім того кождий член платить за орґан „Союза“ по 10 цнт., на Фонд Резерв. по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центї, на Ф. Бідних по 1 цнт.

Член на цїле посмертне платить 1.25 дол., а на половину посмертного 70 цнт.

Д. Капітула, предсїдатель. *С. Ядловский*, секретар.
А. Шаршонь, касієр.

Новинки.

КАЛЄНДАР.

Серпень.

6	Ч.	† Бориса і Глїба, Хрис.
7	П.	† Усп. св. Анни Евпр
8	С.	Єрмолоя свмч.
9	Н.	8. Панталеймона вмч.
10	П.	Прохора, Нікан, Тим.
11	В.	Каллин. мч., Теодотії
12	С.	Сили і Силуана апост.

— Опять приходить нам занотувати нове нещасте в майнах в Пенсильвенії. В Mahony City, Pa. дня 3-го с. м. в наслїдок експльозії ґазів засипало 20 майнерів. По геройських з'усилях удало ся наконець 2-ох тяжко поранених видобути — однак на решту страчено зовсїм надію, позаяк в наслїдок засипаня землею та браку воздуху вони більше як певно мусїли вже подусити ся.

— Нї один край на сьвітї не тратить стільки через пожари, що Америка. Огневі случаї в Злучених Державах в минувшім роцї спричинили шкоди на 199.383.300 дол., а в пять послїдних роках на 1.257.716.955, що пересїчно виносить на рік 251.000.000 дол. На тисяч людий населеня припадає тут 4·05 огнїв, коли приміром в Европі на те саме число населеня випадає 0·86 огнїв. Пересїчна річна страта через пожар випадає в Америцї 3.02 дол. на голову, коли в Европі та сама страта виносить всего 33 цнт. на голову.

— Революція в Туреччинї, яка, як звісно, вимусила на султанї надане конституції, дає ся відчувати і в окупованих Австрією Боснї і Герцеґовинї. Після депеш так турецьке як і славянське населене сих країв починає рішучо домагати ся від Австрії наданя конституції.

— Поступовий край. В Австралії вийшов тепер закон, що кождий чоловік, котрий через 25 лїт жне в краю а має 65 лїт, дістане від держави так звану старечу пенсию, котра як раз вистарчить на житє. Коли тих, що беруть пенсию, два рази приловлять на піяньстві, тодї стратять підмогу. Подібну пенсию дістануть також ті, що не спосібні заробити собі на житє.

— Оса в жолудку. В однім баварськім селї повернула ґаздиня з поля і приладила собі склянку молока до питя. Повентала ся ще трохи по комнатї, а потім випила молоко, не замітивши, що до склянки впала оса. По хвили почула ґаздиня, що в жолудку її щось коле. Біль кріпшав з кождою хвилею і по кількох годинах жінка померла серед страшних мук. Секция виказала, що оса поколола стїни жолудка і викликала у нещасної смерть.

— Дня 31-го м. м. в катедрі в Шікаґо відбула ся консекрація першого польського епископа в Америцї, кс. Павла Роде. Цїла польсько-американська преса є переповнена словами одушевленя і утїхи з нагоди сего іменованя. Поляки тризнають вправдї, що новий епископ, як епископ суфраґан шікаґ. дієцезії не буде мав великої власти, юрисдикція його буде дуже обмежена, що в церковній польській гієрархії не буде він начальником, але лиш помічником, але се не перешкаджає йому бути моральним провідником і вождом польського народу, не є перепоною, щоб усї американські Поляки згуртували ся під його покровом. І день його висьвяченя, сьвяткувала уся американська Польонїя як своє національне сьвято, складаючи заразом урочисті приреченя стояти кріпко і непохитно при своїм епископі, доложити усїх сил і з'усилів, щоб облегчити його тяжку працю, тяжкі його обовязки. І ми певні, що Поляки додержуть свого слова, бо по між ними нема зрадників і запроданців, нема Вістників, Правдні Поступів; у них є єдність і згода, вони все і всюди вважають себе тільки Поляками, і для ідеї сеї Польщі віддають усе; навіть почуте чести і справедливости. І тому вони мають власть не лиш у себе, але в чужій хатї над другими. А чей наші Галичане про се знають дещо розказати.

— Кандидат на президента Зл. Держав, W. H. Taft дістане в недовзї гарний подарунок, який є власне в дорозї. Є се черевики величезних розмірів, заадресовані без великої церемонії „Bill Taft, Washington“. До черевиків є припнята картка, на якій написано, що в тих черевиках повинно йому бути незвичайно вигідно, коли хоче „летїти“ на президента. Презент сей вислали желїзничі робітники з С. Франціско. До черевиків припнято множество карток з ріжними сердечними, іронїчними, повними гумору бажанями побіди. Черевики ідуть незвичайно поволи, бо на кождій стації задержують їх і припинають що раз більше нових карток. Додати належить, що до черевиків належать і відповідні скарпитки, то є, що в одну вигідно влїзе цїлий чоловік.

— Господарка росийської бюрократиї. Як доносить „Новое Время“, в 1906 р. пропало 10 000 зелїзничих возів, а торік коло 8.000, що творить у відношеню до загального числа всїх зелїзничих ваґонів коло 2–3 проц. Беручи під увагу кошт пропавших ваґонів, фінансові страти наслїдком лихої зелїзничої господарки сягають 13.500.000 рублїв.

— У Відни помер польский посол Малаховский через бесїду яку виголосив проти Українців Малаховский терпів від давна на жовч, а лїкарі порадили йому виїхати до купелїв і більше в парляментї не говорити. Гордий шляхтич услухав лїкарів, та перед від'їздом хотів еще пальнути промову против „Гайдамакуф“ — і серед іритациї та злости на Українців упав трупом.

— Бурі в Галичинї. Як доносить „Дїло“ то на днях 3-го і 4-го липня с. р. лютила ся на цїлім Підгірю східної і західної Галичини, а навіть в середній полосї краю буря, що наробила величезної шкоди. Жертвою громів або водних мас, впало не лише людське добро, але й не одно житє. В богатьох місцевостях громи спричинили пожежі, а огонь знищив селянські загороди зі всїм, що в них було. В иньших знова сторонах вода забрала хати, господарські будинки, стоги, а на цїлім просторі гради та зливи знївечили овочі тяжкої працї рільника, знищивши всї засїви. Про подробицї читаємо: Градова туча наробила великого знищеня в селах Грозові, Мшанци, Плоскім, Галївцї, Нанчівцї і ін. старосамбірського пов. дня 15 м. м. Град падав грубими брилами і місцями витовк всї засїви так, що де вперед красна нива зеленїла ся, лишило ся лиш болото або чорна земля. В повени утопило ся в Мшанци кілька штук худоби. Люди з розпуки руки ломили, дивлячи ся на знищену свою працю, а перед їх очима стануло марево голоду. В турчанськім повітї, що лежить на полудне від старосамбірського, у филях повени погибла 4-лїтна дитина. Її тїло виловлено в Турцї в ріцї Яблінцї і зложено в тамошній трупарни. В Перемишли буря поробила великі шкоди, зриваючи дахи і вириваючи з корінєм дерева. В Нижанковичах о тій самій порі серед страшної бурі з громами сипав град цїлу годину і обернув сегорічні засїви в купи збитої мерви. Погибло також богато гусий, качок і курий. Одну стару міщанку град потовк тяжко, що боре ся зі смертию. Майже всї шиби повибивані. Вигляди на будуче страшні. Люде виходячи на поля, плачуть і ломлять руки, не могучи по збитій мерві пізнати, де було жито, пшениця або овес. Подібне нещастє постигло також околичні громади. В бучацкім повітї шалїла буря в четвер по полудни. Між иньшим переплатитли її житєм дві жидівочки, Сулївні, що їхали з Нижнева до Устя зеленого дорогою понад Днїстер. В Чернилові мазовецькім в тернопільськім повітї ударив грім від тої бурі в хату Матїя Підкасаного, котрий стояв тодї в сїнех під комином. Грім впав крізь комин і попарив Підкасаного на цїлім тїлї з виїмком рук і обох боків. Хата згоріла. Підкасаного відвезено до шпиталю в Тернополи. В чортківськім повітї завважано підчас градової бурі з громами, яка перейшла понад Горошовою, Устєм епископським і Мільницею, в ночи дугу на хмарах, осьвітлених місяцем. Однак дуга була ясна, біла, без усїх красок дуги сонїшної. В залїщицькім падав град величини курячих яєць і знищив засїви найбільше в селах Бураківка, Кошилівцї, Хмелева, Цапівцї. Село Ющин, живецького повіту навістив страшний хмаролом. Вода зруйнувала цїлковито 20 загород і знищила три родини. З ріки Соли добули доси двайцять трупів! Погибло також богато коров, коний і безрог. З Живця виїхала на поміч ратунковій акції пожарна сторожа.

— Уряд Злучених Держав пошукує 3.000 практичних фармерів, які захотїлиб дістати дарові фарми. До розданя є 200.000 акрів подїлених на фарми від 40 до 80 акрів В богато місцях до сего додані ще суть болота, які легко можна висушити. Фарми сї роздають ся даром, однак уряд числить собі кошта переведеня наводненя (іриґації). Кошта сї однак не виносять навіть і половини вартости землї і можуть бути роздїлені на безпроцентові десятьлїтні рати. Сї фарми находять ся в полосї лежачій між Канадою а пограничною лїнією Мексику. Хто хотївби про сю справу точнїйше вивідати ся може зголосити ся до United States Reclamation Service, Washington D. C.

— **Для хорого письменника** зложили дальші жертви отсї Вп. ДД.:

Заходом д. Т. Кирилька в Скрентон, Па.: Михайло Югас 2·50 дол.; Евгенїй Василенко 1·00 дол.; по 50 цнт.: Волод. Сабарай, Василь Ґнус, Петро Козяренко — разом 5·00 дол.

Д. Матв. Семенюк з Сейр, Па. 1·00 дол.

Заходом д. М. Бабія з Клївленд, О.: М. Бабій 1·00 дол.; по 50 цнт.: Мих. Чеґін, К. Стадник; по 25 цнт.: М. Лазука, В. Момрик, С. Легкий, Ів. Мілянич, Ів. Пудич, Й. Ксьондз, М. Андрусечко, Ів. Ковалець. В. Леміщук. Н. Бур, П. Петрик, Ю. Ковалець, Л. Бибель; по 15 цнт.: Мих, Пільх, Ів. Малина; по 10 цнт.: А. Горонь, З. Сойко, Ол. Аноневич, Сим. Брунарский; по 5 цнт.: Н. Піх і Кондр. Цїпонь — Разом 6·05 дол.

Заходом о. Стефановича з Пітсбурґ, Па. 20·00 дол.

(Поіменний спис жертводателїв в слїдуючім числї).

Оголошено в числї 31-ім 62·25
Разом 94·30

ОГОЛОШЕНЄ.

Потребую зараз до заряду дому і кухнї, женщини Русинки інтелїґентної, котра добре розуміє ся на краєвій кухни. Голоситись на адресу.

Rev. V. S. Hryvnak,
Box 375, Olyphant, Pa. Lacka. Co.

CLEVELAND, O. бр. сьв. Йос. обр. від. 93 взиває членів: Ів. Барну і Ів. Бучка, щоб сейчас у предсїдателя Ів. Тундри вирівнали свій довг, бо в противнім разї зістануть виключені.

Ів. Тундер, прд.
М. Мацїк, скр.

AMBRIDGE. PA. бр сьв П. і П. від. 47 подає до відомости своїм членам, що дня 9-го серпня відбудо ся мітинґ в дуже важній справі. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари.

П. Середницкий пр.
І. Михалик скр.

YONGSTOWN, O. бр. сьв. Арх. Мих. від. 140 подає до відомости всїм членам, що 9-го с. м. відбуде ся річний мітинґ. Вибір нового уряду. Неявивший ся член підпадає карі 1 дол.

Ілько Сушко, скр.

H120

СПРОСТОВАНЄ.

З причин від редакції независимих, в числї 30-ім „Свободи“ з 23-го липня зайшли слїдуючі похибки які просить ся спростувати 1-ша стор. в „Новинках“ подано, що дня 29-го с. р. з пропущенем: місяця серпня устрою тов. П. Січ вечерницї в „память...“ має бути в „честь“ і т. д.

Рівнож в короткім справозданю з віча в Ню Йорку (стор. 5) місто резолюції поданої хибно під ч. 5 має бути: „Віче висказує своє обурене всїм тром галицьким епископам за оказану ними партійність, що осудили публично М. Січинського за се, що він вбив ґрафа Потоцького, а не уважали за відповідне осудити рівночасно польсько-австрійський уряд за невинне мордоване наших селян ц. к. польськими жандармами.

ПОЗІР ФІЛЯДЕЛЬФІЯ! ВІЧЕ!

Подає ся до відомости усїм Русинам, що дня 8-го с. м., в гали The New Odd Fellow's Hall, N. W. Cor. Third and Brown Str. Philadelphia, Pa. точно о год. 4-ій по пол. відбуде ся віче. Цїлею віча є прийти до загального порозуміня і положити раз конець усяким сварням і межиусобицям. Запрашає ся усїх щирих Русинів, сьвященьство і інтелїґенцію.

За Комітет:
В. Береска.
А. Гучко.
В. Будич.
А. Головкевич.

ВЕЧЕРНИЦЇ

устроює ґімн. тов. „Гайдамаки“ дня 8-го с. м. в Liberty Hall, 255—63 E. Houston Str, New York з нагоди річницї свойого основаня.

Запрашає ся усїх Русинів з Ню Йорку і околицї. Музика знаменита. За забаву ручить

Комітет.

ДЕ Є

Глядаю моєї сестри Варвари Павлик, замужна Врабель, виїхала до Америки перед 8—9 роками. Має тепер мешкати гдесь в West Moreland County. Хотїв бим знати, чи жиє, чи нї. Хто би знав о нїй або она сама, нехай дасть знати на слїдуючу адресу:

Onufry Pawlyk,
1712 Hauthorne Str.
Scranton, Pa.

ДО ВІДОМОСТИ УСІМ ВП. СЕКРЕТАРАМ МІСЦЕВИХ ВІДДІЛІВ.

Разом з розметом за с. м. получать Вп. Секретарі місцевих віддїлів циркуляр, в якім мають виписати точно імена і адреси усїх тих членів свойого віддїлу, які хотїлиб получати часопись друковану латиньскою азбукою. (Ухв. X-ої Голов. Конв. Р. Н. Союза).

Виповнений циркуляр належить як найскорше (найпізнїйше до 15-го с. м.) прислати до редакції Свободи. Звертає ся увагу, що член Р. Н. Союза, який заявить, що хоче діставати часопись друковану латинськими буквами, не буде діставав уже більше „Свободи“ друкованої по руськи.

Редакція.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“ ОДИНОКУ ЩИРО-РУСКУ ЧАСОПИСЬ.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Польська шляхта.

(Конець)

Я бачив просторі села, яких дїдич, Б. М. поражений умовою хоробою велїв усїх собак повбивати та постріляти у мужиків когути, бо кождий голос вбуджував у нього напад шальги. Горе мужикови, що в його присутности крикнув, кашльнув або витер ніс; його катовано немилосерно мов за Бог зна який злочин. Нераз у нападї своєї химери молодий маняк велїв бити селян без лїку, а сам звичайно дрімав у часї екзекуциї. Підвладні посїпаки не покидали бити, поки пан не пробудив ся, і скатованого провинника мусїли виносити з подвіря, бо своєю силою не міг поступати ся. Оттим способом панував сей маняк кільканайцять лїт у своїм маєтку і панував би й доси, як би шурин мало що лїпший від нього, змовивши ся з иншими вірителями, не позбавив того безумця маєтку.

В моїм сусїдстві, бо лише дві милї відси жив п. І. Н. До таких самих огидних вчинків додайте його безприкладну розпусту. Насилував шестилїтні дївчата і не одно з тих дїтий оплатило смертю сесе знущане над ними. Показало ся згодом, що та потвора не пощадила й власних дочок. До того просяклий венеричною отрутою анї одної хати в тій широкій маєтности не лишив без тої памятки. Страшенно було бачити ту гарну і сьвіжу кров затроєну в жерелї житя, тих молодих селянок без носів, з вигнилим піднебінем, що перенесили з покоління в покоління зародок страждань і соромного каліцтва, а то тому, що розбещений на всяку розпусту, дїдич знущав ся безкарно, не лякаючи ся анї людського суду, анї докорів власного сумлїня.

Близько того маєтку живе дїдич, що в тиранстві над селянами не уступає нїкому. Ось який учинок дасть про нього докладне поняте. Пастух, що стеріг його овець, не доглянув, як вовки покалїчили барана новокупленого до череди. Наперед бачучи, що його ждало, пастух утїк, зложивши неживого барана під дубом. Другого дня його зловили, на розказ дїдича привязали його до того самого дуба, під яким лежав неживий баран.

— Їдж, собако, того барана, якого ти дав надїсти вовкам, — сими словами відізвав ся дїдич до нього.

Се було в червнї, хробаки вже були намножили ся в баранячім стерві. Привязаний до дуба пастух не маючи навіть вільних рук, дочекав ся тої муки, що хробаки розточивши бараняче стерво, перенесли ся на вязня і точили його на подобу того скотячого стерва. Серед такої мукн в смородї, справдї жив цїлі три дни, а поки сконав, хробаки виїли йому очи і тими дїрками дістали ся до мозґу. Чигав я про тортури, які завдавали монахи в вязницях сьв. Інквізициї в Еспанії, але не пригадую собі, щоб у творі ксьондза Льоранте я здибав таке страховище. В дубинї в Р. стоїть хрест поставлений під дубом, де згиб той пастух такою лютою смертию. Той хрест велїв поставити богобойний дїдич.

Та сама потвора велїла живцем у муравлиську закопати парубка, що викрадав йому мід в пасїки. Та над тим муравлиськом я не бачив хреста. Поки говоримо про ті безправства, не забуваймо про мого сусїда У... хоча сему пралатови задумав я присьвятити окрему главу. Тут згадаю лише мимохідь, що той дїдич караючи мужика за крадїж доконаву в лїсї велїв йому один за одним вирвати чотири зуби за чотири зрубані берези. Було се тоді, коли Г. був у нас ґубернатором. Повідомлений про сей злочин ґубернатор визначив комісию. Притягнено до сеї справи і инші гріхи У., комісия тягла ся довго, дїло пішло аж до Петербурга, У. сипав грішми і вийшов чистий і оправданий.

Пан Хамец у П. продае дївчат своїх підданих по 120 руб. асиґнаціями за штуку на бибір. Так само П. в Осламові немилосерно знущаеть ся над кождою бідолашною, що посьміе ратувати ся втекою. Обнажених, привязаних до стовпа, з обголеними головами тих дївчать лютс сїчуть лозами, а потім у найбільшу спеку вони мусять робити в полї під голим небом, несьміючи нїчим прикрити голови. Проїздячи недавнього часу через Осламів бачив я ті нещасні жертви, яких у тім станї гнали в поле до роботи. Вид тих дївчат з оголеними головами був страшенний Коли я запитав, чим провинили ся ті нещасні, посїпака, що йшов за ними, відповів з осьміхом, що перучи шмате погубили в водї сорочки, а знаючи, що їх чекае, поховали ся були, але швидко зловлені і приведені до двора на розказ самої панї і в її присутности вчора відібрали кару; тепер — додав — гоню їх полоти пшеницю. І гонячи ся за ними з батогом кликав:

— Далї поспішайте, бо як до вечера пшениця не буде виполена, то вас чекае ще раз така хлоста.

Годї висловити омерзіне яким був я пронятий. Нема істот таких добрих, покірних, вірних, послушних, роботящих, задоволених малим, як дївчата тутешних селян; якеж мусить бути серце у тих людий, що так знущають ся над тими бідолашними! Я бачив на суконних фабриках у деяких тутешних дїдичів, як над молодими дївчатами роблено насильства против яких здрігаеть ся природа. В Хл. є фабрика обрусів і сервет, що рівнають ся голяндським тонкістю й узорами; там за варстатом працює кільканацять дївчат, і всї ті нещасні сотворіня пропахли венеричною струтою, защепленою їм сином удови, дїдички того села. Той ледащо, варт шибеницї, може буде повітовим маршалком при найблизших виборах.

Якийсь пан Янїцкий з Брацлавщини оповідав менї байдужно, що в їх повітї державцї дібр Болеслава Потоцького зробили на три роки угоду з низшим судом, щоб за мужа вбитого під нагайками платити справникови не більше як 400 рублїв срібом, а за жінку 100 рублїв. Не маючи серця записувати більше тих страховищ, я закінчу сю главу увагою, яка може пізнійше придасть ся сему краеви.

2. День забави молодого Подолянина.

З'їхали ся гості до п. Черкаса, сама молодіж в околиці. в сім або десять осіб. Жінок у тій компанії не видати, кождий куцо одягнений, при острогах, з люлькою в зубах і з нагайкою в руці. Переважно ученики кременецької школи, так як і п. Черкас, але Кременець тому не винен, що буйна і непогамована молодіж, бушуючи без цїли при чарці і дївчатах, збираеть ся до найбогатшого з поміж них і там для забави завдае туртури двірській челяди і селянам повернепим на худобу.

В тій компанії Людвік Черкас перед веде і як хозяїн і найвигаднійший у виборі катовань над підданими йому людьми. Явний, бо власною матїрю признаний байстрюк такогож як він гонителя Антона Дульського, білявий, малий і підсадковатий, пригадуе рисами сову, крота і куну. Між гістьми визначаютв ся А... дїдич села Кулова, або радше розвалин села Кулова, бо дві части селян уже розігнав той молокосос, далї К. Б., розмазня, підлий, трус, що не шануе власної матери, дїдич на части села Калївки, в злочинствах рівнаеть ся М-ському з яким живе в сусїдстві. Далї йдуть свояки Черкасові У... М... Білецькі, драби плечисті і вусаті а вся їх заслуга в тім, що вміють пити і бити батогами. Але в обох сих точках признають першеньство Черкасови.

Дванайцята година, спека нестерпима, гості вже поснїдали порядно і по горілцї та закусках опорожнили чимало чарок волоського вина. Господар веде їх до стайнї, в якій завсїгди стоїть кільканадцять упряжених і верхових коний. В стайнї порядок взірцевий. Коні вилискують як лялки, а стаєнні люди стоять кождий при своїй клїтцї випростуваний як салдат перед командиром. Черкас погладив білою хусткою першого коня до якого наблизив ся, а побачивши бруд на хустцї, буркнув два слова. В тій хвилї приготовані на се катюги хапають стаєнного, що стоїть біля сего коня, і один посїпака вичисляе йому 50 батогів; се звичайна міра, менше у Черкаса не бють, хиба за більше можна поторгувати ся. Підчас тої бійки гості прохожають ся по стайнї і бавлять ся, розмовляючи байдужно про коний, а висїчений стаєнний, відібравши удари, бере греблицю і щітку і починае чистити коня.

Але щож се за зойк чути біля причілка стайнї з південного боку? Хозяїн з гістьми виходить сам із стайнї. Обступили якийсь предмет що лежить на землї і сьміють ся голосно. Комуж то вони так придивляють ся? Отсе обвиті дергами і міцно звязані шнурами лежать на землї два слуги з обголеними головами, лицями обернені до сонця. Отак покладеним горілиць, оповитим немов у пеленках і зовсїм безвладним помазано лиця прісною патокою, а звиблені розігрітим медом овади, мухи та мурашки купами лазять по лицях і завдають собі страшенну учту. Різкий біль доводить мучеників до конвульсийних порушень, і отсим рухам їх лиць придивляеть ся хозяїн і його гості і сьміють ся, мало не тріснуть.

Один із присутних, (коли хочете, скажу, котрий) узяв на конець палички шматок лайна, помазав ним місце, в якого вже був зіссаний мід, і нарисував вуси; той учинок показав ся иншим дуже блискучим дотепом і побільшив веселість усїх зібраних. Натїшивши ся доволї сим видом зібрані вертають до стайнї. Там вичищено вже коня. Черкас знов погладив білою хусткою, а бачучи, що бруду на ньому вже не було, велїв вичислити ще 50 батогів не давно битому стаєнному, щоб його, як мовив, переконати, що кінь може бути утриманий зовсїм чисто. Похваливши той, на їх думку справедливий, присуд хозяїна, зібрані гості вийшли з ним до двора, велївши попереду кождий із них осїдлати собі верхівця для проїздки.

Ся проїздка відбута майже чвалом, мала метою оглядини разом із Черкасом численних його фільварків. Оббігли гумна, вівчарні, горільні і инші господарські заводи. Бачили на токах молотільників у кайданах з обголеними в півперек головами. Були се втїкачі, Черкасові селяни, яких відпукано в Молдавії і Бесарабії. Звичайно випаривши їх канчуками Черкас віддае молодших і здібних на вачт у рекрути, а старшим велить у кайданах робити шість або вісїм місяцїв, а що пятниці кождому з них вичислюе по сто різок. Жінкам і дївчатам зловленим у бігах також голить голови і велить їх сїкти, а потім засаджуе за прядене мішків.

Як у стайнї, так і по фільварках та гумнах не обійшло ся без битя канчуками за наказом дїдича і все в присутности гостий, яких ся одноманітність не нудила ні троха. Приїхавши до двора, застали вже накриті столи і засїли до обіду.

Черкасова кухня не визначаеть ся добірністю, тай його гості не перебирають у стравах і напоях; досить їм, аби було богато мясива та волоського вина, а одного й другого подавано до схочу. Остогидло вже й повтаряти, що й при обідї за найменшим кивком хозяїна водили під батоги слугу, що кепсько подав полумисок або обілляв сбрус вином. По обід подано гостям люльки і всї вийшли на ґанок. Перед ґанком стояв старий козак, навмисно покликаний до двора, аби хозяїнови і гостям подав новий спосіб забави. Той козак, на прозвище Іван Вернигора, давний слуга Черкасів, осьвоений в батогами як кінь на московській почтї, йде об заклад що за чотири рублї сріб. видержить сто батогів в чиеї будь руки, окрім — як каже з підхлїбним усьміхом — могутньої правиці ясновельможного презеса Черкаса, свого дїдича. Сей заклад збуджуе охоту у присутних гостий, беруть ся за калитки і чотири в них дають по рублю козакови, який за се мае відобрати від кождого, як кажуть, по 25 відливаних батогів. Умусивши згоду, борцї і добровільний винуватець беруть ся за дїло. З яким напруженем, з якою заїлостію знущав ся над козаком кождий з інтересованих і відбивав даного йому рубля, се можна порівнати лише з нечутливістю і гартом катованого драба, що більше як годину витерпів у тих тортурах.

Ся забава і веселі уваги над нею заняли хозяїнови і гостям час аж до вечері, що була лише повторенем обідної учти з тою хиба ріжницею, що покликано скакуна, який грав на торбанї і пописував ся козацьким танцем та співанем сороміцьких пісеньок.

Так гарно проведений день треба було закінчити остатнїм учинком, характерестичним для сеї підлої зґраї. І в самім дїлї, коли почало смеркати ся і поки гості забрали ся до спочинку, вислані в село стаєнні козаки привели хозяїнови та гостям декілька дївчат, силою вхоплених із селянських хат. Роздягнена до гола з наказу хозяїна і кожда в тім станї віпхнена до спальнї одного гостя, служила всю ніч жиром для тої розпусної і на всяку погань вигадливої молодїжи, а тим часом козаки нагаями відганяли материй тих нещасних, що стояли за плотами і сьміли тілько плакати.

Чи опасую тут забави обивательських синів на Подїлю, чи може сваволю Айрокезів та Гуронів? Ні, Айрокези та Гурони знущають ся над ворогом зловленим у битві, але моїх земляків нїхто не мучить і не грабить. Нам судило ся бачити се і терпіти за їх злочини в тім XIX віці, прозваним віком осьвіти, в країні богатій усїми дарами природи і мало не в тій самій хвилї, коли наші брати добивали ся — свободи для всїх верств людности Польщі.

Тільки шляхтич Поляк—про своїх таких ровесників.

Всякі обясненя тутъ зовсїм зайві.

Матерял тут поданий оголошено вперве в книжцї Літер. Наук. Вістника, за сїчень 1907 р.

Справоздане
із X-ої головної Конвенції „Р. Н. Союза".

(Дальше.)

Творене і подїл фондів.

II.

Сирітський Фонд.

На послїдній IX. Гол. Конвенції Сирітський Фонд враз з процентом виносив 16.478·00

Відтак вплинули до сего фонду слїдуючі сирітські гроші:

По Юрію Бировчак, Джессуп, Па.	300·00
Стефанї Мигалик, Пітсбурґ, Па.	300·00
Теодорі Хованець, Пассаік, Н. Дж.	115·00
Стефанї Петровским, Ансонія, Конн.	500·00
Івані Плавчан, Майнерсвіл, Па.	500·00
Юрію Ясїнко, Менор, Па.	363·00
Теодорі Добош, Ню Фльоренс, Па.	435·72
Гнатї Осадець, Газелтон, Па.	446·25

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Михейлі Маркус, Бравнсвіл, Па.	456·50
Івані Шавко, Гомстед. Па.	100 00
Андрею Телепон, Джерзі Сіті, Н. Дж.	223 85
Івані Хавик, Роне, Па.	737 05
Андрею Дарбовским, Шамокін, Па.	443 85
Йосифі Кміціньским, Пітсбурґ. Па.	500·00
Івані Качкош, Мт Кермель, Па.	500 00
Афтані Панько, Прайсбурґ, Па.	500·00
Івані Товт, Кенонсбурґ. Па.	500 00
Василю Шемела, Майнерсвіл, Па.	500·00
Василю Паньчак, Пітсбурґ, Па.	500·00
Вікторі Гнатик, Ансовія, Конн.	500·00
Петрі Скрут, Тейльор, Па.	452·00
Михайлі Попович, Дунло, Па.	420·79
Орестї Бурка, Ойл Сіті, Па.	180·52
Андрею Ковальчик, Майнерсвіл, Па.	443·25
Івані Оравским, Еверсон, Па.	450·00
Павлі Униско, МкКіспорт, Па.	400 00
Гелені Гульна, Гомстед, Па.	500·00
Стефані Нать, Тавер Сіті, Па.	500 00
Івані Дзендзель, Олифант, Па.	500·00
Андрею Бобак, Форд Сіті, Па.	750·00
Михайлі Моров, Прайсбурґ, Па.	500·00
Лукачу Бараняк, Сімпсон, Па.	500 00
Елисаветї Сидор, Кенонсбурґ. Па.	347·50
Антонію Скробала, Бресляв, Па.	500·00
Анні Нестер, Мейфілд, Па.	500 00
Лукачу Дзямба, Ватербурі, Конн.	400·00
Івані Бірко, Дунло, Па.	444·08
Івані Фецко, Дунмор, Па.	500·00
Василю Букович Іванів, Бравнсвіл, Па.	650·00
Александрі Федорчак, Пітсбурґ, Па.	466·67
Разом Сир. Фонд до 31 Апр. с.р. має виносити	34.304·03

Виплата Сир. частей за час 2 пїт.

Сирітська часть по:

Михайлі Лазовским, Шамокін, Па.	200·00
Асафатї Ладна, Еленор, Па.	300·00
Василю Дудиньским, Сг. Клер, Па.	300·00
Андрею Евусяк, Олифант, Па.	50·00
Семані Дуда, Трой, Н. Й.	261·94
Юрію Бировчак, Джессуп, Па.	300 00
Григорію Ґодж, Рон. Па.	300·00
Семані Евусяк, Олифант, Па., процент	5·25
Стефані Мигалик, Пітсбурґ, Па.	88·00
Павлї Колодійчик, Алеґені, Па.	300 00
Діонізію Шебешович, Сеймор, Конн.	29·75
Івані Плавчан, Майнерсвіл, Па.	500·00
Осифі Дудяк, Шамокін, Па.	600·00
Демку Кук, Деслодж, Мо.	300·00
Петрі Драґан, Меновн, Па.	326·62
Андрею Бирва Баровчак, Боффало, Н. Й.	570·00
Андрею Дарґовским, Шамокин, Па.	443·85
Михайлі Романишин, Трой, Н. Й.	300·00
Івані Маляр, Пітсбурґ, Па.	50·00
Стефані Петровским, Ансовія, Конн.	500·00
Гнаті Риджик, Карнегі, Па.	264 97
Афтані Панько, Прайсбурґ, Па.	500·00
Александрі Федорчак, Пітсбурґ, Па.	466·67
Федорі Добош, Ню Фльоренс, Па.	435·72
Михайлі Маркус, Бравнсвіл, Па.	456·50
Гнаті Осадец, Газелтон, Па.	446·25
Николаю Скалко, Майнерсвіл, Па.	300·00
Івані Пашняковяґ, Ню Фльоренс, Па.	500 00
Андрею Бобак, Форд Сіті, Па.	250·00
Орестї Бурка, Ойл Сіті, Па.	180·00
Михайлі Моров, Прайсбурґ, Па.	500·00
Вікторі Гнатик, Ансонія, Конн.	500·00
Василю Шемела, Майнерсвіл, Па.	250 00
Анні Нестер, Мейфілд, Па.	500·00
Елисаветї Сидор, Кенонсбурґ, Па.	86 84
Семані Лисканич, Йонкерс, Н. Й.	300·00
Михайлі Лопух, Сентралія, Па.	244·75
Антонї Скробала, Бресляв, Па.	500·00
Спир. Вірхняньским, Сеймор, Конн.	336·00
Василю Паньчак, Пітсбурґ, Па.	500·00
Елисаветї Сидор, Кенонсбурґ, Па.	43 42
За час 2 лїт Сир. частей виплачено на суму	13 286·53

Зіставлене.

За час 2 лїт до сир. фонду вплинуло	17.826·03
З останної IX. Голов. Конвенції остало	16.478·00
Разом	34.304·03
За той сам час виплачено сир. частей на суму	13.286·53
Отже фонд Сир. з днем 31 апр. с. р. виносить	21 017·50

III.

Резервовий Фонд.

Фонд сей складаєть ся, як слїдує:

Із вступного, відзнак, чартерів, грамот, книг братских, календарів, книжочок, за 2 лїта, вплинуло	10·064·28
З двоцентових вкладок від члена за 2 лїта	3.392·00
З надвижок розмету за 2 лїта	1.420·47
Разом	14.876·75
Кромі сего доложено часть виску з вкладок дитинських на суму	1.169·26
Так, що рез. фонд по конець 31 апр. виносив	16.646·01

Народний Фонд

Сей фонд складав ся з одноцентових вкладок від члена і за два лїта вплинуло		1 697.03
З фонду того за час 2 лїт виплачено три запомоги на суму		130·00
Ассигновано на львівських академиків	50·00	
Михайлови Стебнїцкому. ученикови VII. кл. гімн. дорогою позички	30 00	
Евгенію Гвоздик, учителеви народ. дорогою позичка	50·00	
Разом	130 00	
Після чого фонд нар. з кінцем 31 апр. виносить		1.567·03

Фонд бідних.

Фонд сей складав ся з одноцентових вкладок від члена і за два лїта вплинуло	1.697·03
З фонду того виплачено запомогу Спиридонови Сімків член. в. 69 в Ню Йорку	50·00
Отже фонд Бідних з кінцем 31 апр. 08 виносив	1 647·03

Зіставленє фондів.

Сирітський фонд виносить	21.017·50
Резервовий фонд	16.646·01
Народний фонд	1.567.03
Фонд Бідних	1.647·03
Всї фонди Р. Н. С. разом виносять	40.877·57
На підставі чого в розпоряд. фонді позістає	5 193·43
Разом	46 071·00

IV.

Посмертних запомог по членах і їх женах за час 2 лїт виплачено:

Посмертне по:

Павлі Варholяк	600·00
Івані Павлик, Лянсфорд, Па.	600·00
Петрі Коцан, Ормрод, Па.	79·25
Йосифі Дедич, Перт Амбой, Н. Дж.	600 00
Марвї Лазорчик, Олифант, Па.	300.00
Тамку Веремінським, Ню Александрія, Па.	600·00
Юрію Бировчак, Джессуп, Па.	300 00
Анні Фецко, Нортгемптон, Па.	300 00
Стефані Мигалик, Пітсбурґ, Па.	300·00
Анні Оліяр, Шамокін, Па.	300·00
Петрі Сальон, Шамокін, Па.	100 00
Ільку Должицкім, Газелтон, Па.	600 00
Михайлї Желем, Ню Йорк, Н. Й.	600·00
Меланії Ясін, Маг. Плен, Па.	300 00
Тимку Цап, Сейр, Па.	600·00
Войтіху Рудим, Газелтон, Па.	600 00
Теодорі Хованець, Пасаік, Н. Дж.	485 00
Стефані Петровскім, Ансонія, Конн.	500·00
Івані Плавчан, Майнерсвіл, Па.	500·00
Марії Йоха, Шамокін, Па.	400·00
Марії Круна, Нортгемптон, Па.	400 00
Дорію Ясінко, Менор, Па.	637·00
Теодорі Добош, Ню Фльоренс, Па.	564·28
Гнаті Осадець, Газелтон, Па.	553·75
Юрію Гочак, Ню Фльоренс, Па.	1 000·00
Петрі Фусяк, Джерзі Сіті, Н. Дж.	1.000·00
Анні Гомик, Джерзі Сіті, Н. Дж.	400·00
Анні Гранишин, МкКіспорт, Па.	300 00
Людвиці Лошеґа, Ню Александрія, Па.	400·00
Анні Венцко, Сеймор, Конн.	400·00
Фенні Ґудзанич, Реймсі, Па.	400 00
Юлії Терлецкій, Пітсбурґ, Па.	400·00
Михайлї Ґрадош, Бівердейл, Па.	1.000 00
Вероні Чабала, Плимавт, Па.	400·00
Марії Білецкій, Перт Амбой, Н. Дж.	400·00
Алексію Возьняк, МкКіспорт, Па.	1.000 00
Михайлї Маркус, Бравнсвіл, Па.	543·50
Катарині Бандрівчак, Еверсон, Па.	400·00
Парасці Валевскій, Ст. Люіс, Мо.	1.400·00
Анні Мигалів, Лансфорд. Па.	400·00
Софії Червеняк, Реймсі, Па.	400·00
Катерині Хованець, Олифант, Па.	400 00
Івані Шавко, Гомстед, Па.	900·00
Андрею Телепон, Джерзі Сіті, Н. Дж.	876·15
Даньку Карпяк, Шамокін, Па.	1.000 00
Івані Хавик, Рон, Па.	662 95
Катерині Майчак, Шамокін, Па.	400·00
Анні Драньо, МкАду, Па.	400 00
Павлині Кац, Нортгемптон, Па.	400·00
Анні Матко, Ботлер, Па.	400·00
Франціщї Веселик, Філядельфія, Па.	400·00
Парасці Опалка, Пітсбурґ, Па.	400·00
Петрі Фецич, Скрентон, Па.	1.000 00
Івані Хорощак, МтКармель, Па.	1.000 00
Семані Худинця, Шамокін, Па.	1·000·00
Андрею Дарковскім, Шамокін, Па.	556·15
Дмитрі Степчук, Нортгемптон, Па.	500 00
Еві Ядвас, Нортгемптон. Па.	400 00
Марії Кузяк, Ансонія, Конн.	400·00
Марії Беньо, Прайсбурґ, Па.	400 00
Катерині Загора, Плимавт, Па.	400·00
Катерині Солян, Ботлер, Па.	400·00
Йосифі Кміціньскім, Пітсбурґ, Па.	500·00
Марії Ваверчак, Перт Амбой, Н. Дж.	1.400·00
Теодозію Сливиньскім, Мт. Кармель, Па.	1.000·00
Івані Качкош, Мт. Кармель, Па.	500·00
Афтані Панько, Прайсбурґ, Па.	500·00
Юлії Касарда, Чісголм, Мінн.	400·00
Юлії Терлецкій, Монесен, Па.	400·00
Сильвестрі Пстрак, Бівер Медовс, Па.	1.000·00
Івані Товт, МкКіспорт, Па.	500·00
Софії Гойсак, Майнерсвіл, Па.	400·00
Анні Подобіньскій, Пітсбурґ, Па.	400·00
Анні Ціфкот, Ансонія Конн.	400·00
Василю Лабак, МкКіспорт, Па.	97·00
Григорію Борсук, Олифант, Па.	900·00
Трофимі Гиляк, Майерсдейл, Па.	1 000 00
Василю Шемела, Майнерсвіл, Па.	500 00
Василю Паньчак, Пітсбурґ, Па.	500·00
Дмитрі Виндас, Шамокін, Па.	1.000 00
Вікторі Гнатик, Ансонія, Конн.	500·00
Терезиї Кардаш, Бел Вернон, Па.	400·00
Марьї Кісс, Бравнсвіл, Па.	400 00
Николї Шул, Олифант Па.	1 000 00
Петрі Скрут Тейлор, Па.	548·00
Михайлї Ковач, Ст. Клер, Па.	1.000 00
Михайлї Попович, Донло. Па.	579·21
Орестї Бурка, Ойл Сіті, Па.	819·48
Катерині Глова, Шамокін. Па.	400 00
Анні Вірчак, МкКіспорт. Па.	400·08
Петрі Коцан, Ормрод, Па.	520·76
Прокопі Демянович, Ст. Клер, Па.	1 000·00
Павлї Стасяк, Трой. Н. Й.	1.000·00
Томку Дзумбеляк, Шамокін, Па.	1.000 00
Андрею Ковальчик, Майнерсвіл, Па.	556 75
Івані Оравскім, Еверсон, Па.	550·00
Артемію Біляньскім, Карнегі, Па.	1.000·00
Варварі Яцевич, Мт. Кармель, Па.	400·00
Зузанні Дух, Бівердейл, Па.	400·00
Анні Тундер, Ню Борґ, О.	400.00
Івані Стойка, Елизабет. Н. Дж.	1.000·00
Юрію Прочо, Донло, Па.	900·00
Павлі Униско, МкКіспорт, Па.	1.000 00
Гелені Гульна, Гомстед, Па.	900·00
Стефані Нать, Тавер Сіті, Па.	500 00
Юлії Татуско, Шамокін, Па.	400 00
Катерині Хомяк, МкКіспорт, Па.	400·00
Марії Баран, МкКіспорт, Па.	400·00
Парасці Порада, МкКіс Ракс, Па.	400·00
Александрі Федорчак, Пітсбурґ, Па.	233·33
Івані Дзендзель, Олифант, Па.	500·00
Андрею Бобак, Форд Сіті, Па.	250·00
Івані Куземчак, Ню Фльоренс, Па.	1.000 00
Михайлї Адама, Мт. Кармель, Па.	800·00
Матвію Мороз, Прайсбурґ, Па.	500 00
Івані Щелец, Плимавт, Па.	1.000 00
Анні Фортуна, Алентавн, Па.	400 00
Юлії Семанишин, Нортгемптон, Па.	400·00
Івані Варґа. Лейтроб, Па.	1.000·00
Ізидорі Олексяк, Алеґені, Па.	1.000·00
Михайлї Заприлюк, Нортгемптон, Па.	1.000·00
Лукачу Бараняк, Симпсон, Па.	500 00
Михайлї Коско, Мт. Кармель, Па.	1.000 00
Андрею Бобак, Форд Сіті, Па.	400 00
Еві Рудий, Сиракюс, Н. Й.	400·00
Анні Костура, Гомстед. Па.	400·00
Петрі Ґижа, Монесен, Па.	1.000·00
Івані Баран, Джерзі Сіті, Н. Дж.	800 00
Дмитрі Підлускім, Ню Йорк, Н. Й.	1.000·00
Юлії Галайцьо, МкКіспорт, Па.	400 00
Парасці Кавулич, Елмайра, Н. Й.	400·00
Анні Джуґан, Пітсбурґ, Па.	400·00
Катерині Корнат, Ню Йорк, Н. Й.	400 00
Івані Кричфалуши, Бравнсвіл, Па.	1.000 00
Елисаветї Сидор, Кенонсбурґ, Па.	152·50
Йосифі Макай, Скрентон, Па.	1.000 00
Антонію Скробала, Бресляв, Па.	500·00
Юрію Лакатош, Летроб, Па.	1.000·00
Юрію Пивоварник, МкАду, Па.	1.000 00
Розалії Нестер, Мейфільд, Па.	500 00
Петрі Гавриляк, Алден, Па.	1.000·00
Лукачу Дзямба, Вотерборі, Конн.	600 00
Анні Ярощак, Нортгемптон, Па.	400 00
Софії Мадейчак, Віндбер, Па.	400·00
Гелені Буша, Дунло, Па.	400 00
Марії Чичила, Олїфант, Па.	400·00
Марії Вагал, Ленсфорд, Па.	400·00
Петрі Гвіздак, Ленсфорд, Па.	1.000·00
Ільку Добош, Ньюарк, Н. Дж.	1.000 00
Івані Бірко, Дунло, Па.	555 92
Лукачу Пашкевич, Вотерборі, Конн.	1.000 00
Петрі Ноґа, МкАду, Па.	1.000·00
Петрі Ґуреш, МкАду, Па.	1.000 00
Івані Ґузей, Донмор, Па.	1.000 00
Анні Худик, Олифант, Па.	400·00
Анні Смоляк, Вест Сенека, Н. Й.	400·00
Марії Бирош, Плимавт, Па.	400 00
Марії Лесняк, МкКіспорт, Па.	400 00
Парасці Парух, Нортгемптон, Па.	400·00
Пелягії Тицкій, Філядельфія, Па.	400.00
Марії Мицьо, Нортгемптон, Па.	400·00
Анні Дупняк, Шамокін, Па.	400 00
Насті Сміх, Ансовія, Конн.	400·00
Марії Мурянка, Трентон, Н. Дж.	400·00
Марії Кузмак, Мейфілд, Па.	400 00
Никитї Майчак, Шамокін, Па.	400 00
Івані Фецко, Донмор, Па.	200 00
Йосифі Кушвара, МкКіспорт, Па.	1.000 00
Андрею Канчуґа, МкАду, Па.	1,000 00
Юрію Галашник, Товер Сіті, Па.	1.000·00
Федорі Масляк, Магоней Плен, Па.	500 00
Николаю Дубас, Джессуп, Па.	400·00
Марії Сухиня, Ленкестер, Н. Й.	400·00
Юлії Малош, Донмор, Па.	400 00
Марії Янішевскій, Голійок, Масс.	400·00
Юлії Владика, Пітсбурґ, Па.	400 00
Анні Драґан, Алеґені, Па. H121	400·00
Антонію Кудлик, Сиракюс, Н. Й.	1.000·00
Василю Букович Іванів, Бравнсвіл, Па.	350·00
Михайлї Васів, МкКіспорт, Па.	1.000·00
Томі Петкевич, Філядельфія, Па.	1.000·00
Катерині Пеляк, Елсворт, Па.	400 00
Марії Кабак, Летроб, Па.	400 00
Івані Тарасевич, Мт. Кармель, Па.	400·00
Софії Гуменний, Пітсбурґ, Па.	400·00
За час двох лїт випл. посм. по членах і їх женах на суму	109.870·98

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SWOBODA"
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
[illegible] Hudson St., New York, N. Y.

Published by
Little Russian Nat'l Union of America.

Rev. P. Poniatyshyn, Superintendent.

Anth. Curkowskyj, editor.

K. Kirczow, menager.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879

„Свобода"
[illegible] для руского народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза", виходить що тиждня в Четвер і коштує:
в Америці на 12 місяців...$2.00
до стар. краю на 12 місяців $2.00
в Америці на 6 місяців.....$1.00

Оплачувати ґазету треба все[illegible] з гори.

Гроші треба посилати в реґістрованім листі, або через [illegible]пресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order, то є карточку ,котру дістанете від почтара або агента на [illegible]пресовім офисі, пішліть нам, [illegible] без того ми не годні гроший [illegible].

Адрес:
"SWOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби єго адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Слівце від директора друкарні.

Х-та головна Конвенція Р. Н. С. вважала за потрібне установити уряд директора друкарні на сю розуміеть ся евентуальність, коли друкарня перейде з приватних рук на власність орґанізації. Згадана евентуальність сповнилась; „Свобода" становить вже майно Р. Н. С., а тим самим і уряд директора став ся дійсним. Урядом сим почтила остання, сьвітла Конвенція несподівано мене, нисше підписаного. Тому, що за-для браку часу остання конвенція не означила сего, яку роботу має директор, я, обнимаючи свій уряд, вважаю відповідним сказати отсею дорогою бодай загально і кількома словами, який є круг діяльности директора друкарні Р. Н. С.

Як вже сама назва „директор" вказує, з урядом сим мусить вязати ся поняте найвисшої власти в сій інституції над якою директор є поставлений; по руськи „директор" значить тільки, що правитель, начальник. — Одже директорови друкарні мусить бути підчинений весь персонал при друкарні занятий; він мусить мати над сим персоналом нагляд, а саме, щоб він виконував свою роботу фахово, точно і сумлінно. Директор друкарні мусить наглядати і мати рішаючий голос у всіх її справах фінансових; без його згоди і затвердженя не вільно підвисшати платні робітникам ані установляти ціни за виконуване робіт (job ів) приватним сторонам; без його апробати не можна нічо до друкарні купити; він мусить знати про кождий цент, який друкарня приносить, як також о всіх навіть найменших видатках, які друкарня за собою потягає. Директор друкарні рішати-ме всякі спірні квестії, які моглиб виринути між самим персоналом друкарні як і з сторонами, що мають з друкарнею який business і т. д. Коли директор має відповідати перед контрольною комісією, а зглядно Конвенцією Р. Н. С. за все діловодство друкарні, так мусить він мати власть; а якби сей уряд директора мав бути лише мальований, то шкода було його установляти і я зрікаю ся такого уряду сейчас. — В який спосіб має директор друкарні виконувати свій уряд із технічної, так сказатиб сторони, се уложила нововибрана Старшина Р. Н. С. на своїм першім засіданю і щоб не забирати надто много місця у „Свободі" я про сей спосіб як менше важний для загалу членів Р. Н. С. не буду говорити. Йду далі.

Найважнійшим обовязком директора Союзової друкарні буде, дбати про те, щоб орґан Р. Н. С. „Свобода" була добре, уміло і на час редаґована, щоб її напрям був здоровий, щоб відповідала вона свому завданю, щоб стояла на сій духовій висоті, на якій вона стояти повинна.

Під зглядом національним стояла Свобода все на ясно здеклярованій почві окремішности нашого народа від народа росийського; вона була, так скажу, садівничою шкілкою, в якій плекалось деревце нашого народнього житя в Америці; вона все була розсадником чисто народнього, українського духа між нашими поселенцями за океаном; вона була сею трибуною, з якої боронено нашого націоналізма на новій земли. І не потребую мабуть навіть згадувати, що такою шкілкою, таким розсадником, такою трибуною остане, а й мусить остати Свобода раз на все, як довго лиш вона жити метай не пішовби я, так здаеть ся мені, в розріз із сентіментом шановново загалу Р. Н. С., коли-б так гукнув: Проч із Свободою чи радше проч з Союзом, коли-б він спроневірив ся своїй просьвітній, ідейній цїли, як би ся підвалина ясно витиченого нашого націоналізма, на якій він доси стояв, мала коли під ним усунутись або захитатись...

Під зглядом же церковно-релїґійним міг собі — говорю сьміло — бути орґан Р. Н. С. таким, яким остаточно хотів собі бути. Чому? Бо Р. Н. С. носив доси на собі марку народню і лише народню, а не релїґійну, тим-то не дивно, а навпаки зовсім природно, що й орґан такої народньої орґанізації мусів мати в першій мірі ціху народню, а не релїґійно-церковну... Впрочім „Свобода" не виступала з засади ніколи проти гр. кат. церкви, а як коли виїмково і відозвав ся якийсь яркійший голос, то був се голос нарікання і розпуки підношений з сеї причини, що наша церква, не маючи свого провідника, епископа, виставлена була на небезпеку загибели. Чи розумно вам, наші любі вороженьки, що горлаете не раз на всї заставки про радикалізм, безбожність „Свободи"? А-ну скажіть, будьте ласкаві, чи через „Свободу" відпала хочби одна якась громада від гр. кат. церкви, як се відпала не одна за впливом вашим?...

Як би там впрочім і не було, минуле належить до історії і quieta non movere. Зміняють ся часи, а з ними і люде... Остання, сьвітла конвенція Р. Н. С. зробила під сим зглядом цїлковитий перелом, коли-то однодушно і серед найбільшого аплявзу порішено перетворити Р. Н. С. на орґанізацію Русинів, але лише гр. католиків (не виключаючи, розуміеть ся, тих членів-інновірців, які доси в нім були). Сим робом з'ясував ся релїґійний характер Р. Н. С.; він став орґанізацією народно церковною чи радше церковно-народньою, в його проґраму увійшло боронити і заступатись за справи гр. кат. церкви в Америці так само завзято і рішучо, як і за справи народні. Коли-ж Р. Н. С. став ся гр. католицькою орґанізацією, то й орґан його „Свобода", що є душею орґанізації, мусить станути зовсім ясно на такім самім себ то гр. кат. становищи. Льоґіка тут така ясна, що, здаеть ся мені, ніяк не можна її оспорювати. Само собою розуміеть ся, що через свою гр. кат. одежу „Свобода" не змінить сего напрямку, якому вона служила, вона буде й далї орґаном поступовим, так як поступ годить ся зовсім з Христовою наукою і з його церквою, но про те і де-що иньше вже другим разом.

З братнім поздоровленем для всіх членів Р. Н. С.

о. П. Понятишин,
директор друкарні.

Знова стріляють до наших хлопів.

Не розсипались ще кости помордованих лядчанських хлопів, не обтерті ще сльози жертв у Горуцьку, не поросла ще травою могила Каганця, не засохла ще на війтівськім подвірю кров хлопів, постріляних у Чернихові, не зроблена ще справедливість з забитем фельштинського парубка, — а вже маємо сьвіжий замах на безпеченство й житє руських хлопів.

Лїсничі знов стріляють безкарно, тим разом в Беневі коло Сянок. Властителями Беневи, Рубінштайнови і Фроммерови, дуже спішно звозити зі зрубів буки до тартаку; вибрали отже найкоротшу дорогу через хлопські ґрунти. Дня 11 м. м. першого дня воженя дорева, запротестував проти сього оден із властителів бойків і рішучо заборонив дальше їздити своїм полем. Та проте в понеділок 13 м. м. знов пустили властителї двора і тартаку фіри тою самою дорогою, нищачи дальше і так нужденні бойківські засіви. На загрожених полях зібрали ся властителї-бойки і заявили, що не пустять ні одної фіри. Тоді перед фіри виступило шістьох лїсничих зі стрільбами. Бойки мимо сего не устипили і здержали порожні фіри, що їхали з дому, та повні з деревом, їдучі з гори. Тоді трех лїсничих зняло рушниці з плечей і змірилось до протестуючих бойків. Се зовсім не перестрашило бойків, котрі були певні свойого права, — навпаки оден з них, Ілько Воськів, зловив за віжки коний одної з фір і придержав фіру. На те лїсничий, Кароль Вротняк, кинув ся до нього з ножем. Аби не допустити до проливу крови, кинув ся видирати Вротнякови ніж бойко Микола Пагула. Тоді підлїсничий Крейча так сильно ударив люфою рушниці Миколу Пагулу в зуби, що тому пустилась кров; коли-ж на се бойки відскочили, тойже Крейча стрілив острим патроном в їх сторону. Щастем куля перейшла між Пагулою і Ільком Восьсовим, не ранивши нікого. На крик бойків люди почали бігти з села, лїсничіж з кіньми втікли. Патрон вистрілений, що його бойки знайшли. старались їм потім лїсничі видерти, але надармо. Бойки удались на скаргу до старости в Турці, але сей по конференциї з Фроммером сказав бойкам: „збуї, я вас кайданами покую" — і вигнав їх. Комісар-же староства відослав жалуючих ся до суду. В суді знов, як довідали ся, що бойки мають як corpus delicti патрон, не приняли скарги. Вкінці пішли бойки скаржити ся до самого Фроммера та сей їм сказав: „мої лїсні на те носять фузиї, аби вас вистріляли як псів". Бойки віддали справу Д-рови Левицькому в Турці.

І так в Галичині падають хлопські трупи, ллеть ся хлопська кров, хлопське житє загрожене навіть тоді, коли хлоп стає в обороні своєї злиденної праці, своєї кервавиці. А усе те діє ся для добра шляхти та єї помічників та цілком безкарно. І найбільший розбишака, помордовавши навіть десятки хлопів, може бути певний, що не лиш ані волосок не спаде йому з голови, але навіть дістане надгороду, коли лиш мордував хлопів для добра „Polski". А той Русин, коли він удасть ся до ц. к. властий з покірною просьбою о охорону і оборону, почує з уст урядника слова „збуї!..." та діжде ся, що його копнуть за двері.

І не дивниця, що серед такої атмосфери родять ся Січинські, яким обридла вже жебранина по передсінках властий, та які з розпуки хватають ся револьверів.

І взагалі лише баранячій терпеливости, виплеканій відвічною неволею нашого люду треба приписати, що до сих пор всего один лиш Січинський знайшов ся.

Але і найсьвятійша терпеливість колись вриваеть ся. А історія учить нас, що в таких хвилях пімста люду є страшна.

Теперішна виборча боротьба.

З покінченем конвенції „Independent Party" всї кандити на президента Злучених Держав стали відомі. Не менче як сім кандидатів, стане до боротьби о найвисший уряд, який істнує в Зл. Державах.

Кандидати двох найсильнійших партій суть загально знані: републиканська партія поставила Taft-а, демократи Bryan-а. В головних зарисах перший заступає інтереси капіталу, се є стоїть по сторонї фабрикантів і міліонерів — друга знова разом зі своїм кандидатом опирає ся на дрібних промисловцях усїх відтїнків, та — колиб се вільно так назтати — на робітничій аристократії,

Трета партія, так звані популїсти, якої кандидатом є Тома A. Watson опирає ся головно лише на фармерах. Ся партія повстала лишень завдяки великій залежности фармерів від желїзничих компаній, і тому то головним і першим жаданем сеї партії є, щоб усї желїзниці в Злучених Державах перейшли з рук приватних компаній в руки уряду. З дальших многих реформ, які ся партія жадає, є реформа фінансів.

Так як і кождих виборів (від року 1872) так і сего року рівнож прогібіціоністи виставили свого кандидата в особі Евґена Chafin-а. Они передовсїм жадають строгого заказу фабрикованя і продаваня яких не буть алькоголїчних напитків, дальше безпосередних виборів сенаторів, через нарід реформу доходового податку, заведене податку від спадків і кілька еще дрібнійших реформ.

„Inderpendent Party" поставила рівнож свого кандидата, яким є Тома Hisgen.

Побіч сих пять кандидатів поставили ще соціялісти двох: відломок соц. дем. партії з закраскою анархістичною поставив своїм кандидатом Мартина Preston-а; соціял демократи знова Евґена Debs-а; в їх програмі побіч поодиноких жадань, які поставили попередні партії є еще знесене панованя одної кляси над другою через усунене капіталїзму.

Не від річи буде пригадати собі якими числами голосів підчас послїдних виборів в роцї 1904 розпоряджали поодинскі партії.

І так на републиканського кандидата — з загального числа 13.520.521 усїх відданих голосів — впало 7.623.486, а на демократичного 5.077 971 голосів. Кандидат прогібіціоністів дістав 258.536, популїст 117.183 гол, З партій соціялїстичних, на першу лїсту впало 31.249, на другу 402.696 голосів. Interpendent Party в роцї 1904 еще не істнувала.

Як уже з попередних пару стрічок видно, борба розіграє ся поміж двома першими партіями. О скільки се дасть ся зробити, перейдемо в коротці вигляди і шанси сих обох найбільших партій.

46 стейтів, з яких складає ся Юнїя, вибирають разом 483 виборців які доперва голосують на президента. Отже партія, яка хоче посадити свойого кандидата в білім домі мусить мати що найменче 242 голосів.

Є цїлий ряд стейтів, в яких уже заздалегідь є відомою річию, яких вони виберуть виборців. Є се рівнож загально звісною річию, що боротьба обох головних партій, о скільки ходить о вибір президента, грає лиш підрядну ролю, бо головно що до складу конґресу сї партії будуть поборювати себе усїми силами.

До певних стейтів, які передовсїм будуть голосувати на демократичного кандидата в першім ряді належить „solid South", а іменно сих одинайцять держав: Alabama, Arkansas, Florida, Georgia, Lousiana, Missisipi, North Carolina, Tennessee, Texas і Virginia. Сї 11 стейтів дадуть Bryan-ови 131 певних голосів. До сего приходять еще стейти Kentucky, Maryland і Missouri, які вправді в наслїдок розвитку фабричного промислу послїдними роками перехиляють ся на сторону великих капіталїстів, однак під деякими услівями можуть зачисляти ся еще до стейтів демократичних. Рівнож можна ще тут причислити стейти Oklahoma і Nevada, так що булоб разом 16 стейтів з 169 голосами, які евентуально підуть за демократичним тикетом.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Републіканци уважають за „свої“ 23 стейти, передовсім всі промислові стейти східні і середньо західні. Сих 23 стейтів дає 285 виборців, отже аж надто доволі, щоб переперти свого кандидата. Однак тут заходить одно питане: чи дійсно сі всі стейти суть так „певні“, як се твердить републиканська партія.

Іменно між сими „певними“ стейтами находить ся Ню Йорк, з 39, Індіяна з 15, Іллінойс з 27 і Огайо з 23 виборцями. Сих чотири стейти разом дають 104 виборчих голосів і безусловно не можна говорити, що всі они певно підуть за републ. тикетом, так що по відтягненю сеї цифри републиканці розпоряджають 181 дійсно певними голосами, проти 169 голосів демократів.

Кромі сего деякі політики подають також яко не зовсім певні для републиканців слідуючі стейти: Colorado, Delaware, Idaho, Montana, Nebraska, South Dakota і Utah. Однак сих 7 стейтів розпоряджають разом лише 29 виборчими голосами, отже тількома, скільки мають приміром Іллінойс або Огайо, а далеко менчим числом голосів, як має сам стейт Ню Йорк (39 гол.). З сего слідує, що головна кампанія виборча розіграє ся тільки в стейті Ню Йорк і сих двох середних стейтах.

В стейті Ню Йорк однак шанси і виглядн демократів представляють ся в менче сьвітлих красках, передовсім однак по сій причині, що тут виступив Hearst зі своєю незалежною партією.

Колиб Ню Йорк пішов з републиканцями — а се е зовсім правдоподібне — то Taft мавби 220 певних голосів і до вибору хибувалоб йому тільки 22 голоси. І мимо того, що „вести“ в наслідок проявляючих ся там неприхильних йому струй, відпалиб — він потребувавби еще здобути лише Огайо з 23 або Іллінойс з 27 голосами, щоби вийти побідником.

З віча в Філядельфії, Па.

Спішу поділитись з ширшим загалом людей вістію о нашім вічу, яке відбуло ся дня 19. липня с.р. в Філадельфії, Па. Скликанєм віча заняв ся комітет, а ціль єго була: осьвідомити народ з справами нашої церкви та осьвітлити зрадників, які готові продати і рідного брата і які кладуть свому народови на дорозі до сьвітла і правди колоди під ноги. Віче випало несподівано величаво. Вже коло першої години з полудня галя наповнила ся заінтересованим народом.

Щоби докладно означити число присутних роздано картки для списаня імен і показало ся, що в вічу брало участь 550 душ.

По виборі президії, на яку удостоїв ся п. Іван Кушнір забрав слово п. Довбенько і в довшій бесіді пояснив зібраним справу місцевої церкви (сьв. Михаїла) іменно, що церковний уряд не хоче виконати ухвали парафіяльного мітінгу з 29. грудня 1907 р., коли-то між иньшим ухвалено передати церков в trust — правну спіку гр. кат. епископови. Сю ухвалу підписало 8 кураторів разом з новим предсідателем власною рукою і доручило епископови. Доси однакож не зробили сі куратори нічогісько в сій справі і сьміють навіть перечити, що такої ухвали на мітінгу зовсім не було. А як вони рядять церковним майном, сьвідчить про те найліпше факт, що за церковні гроші посилали на власну руку одного кириника-хруня на віче до Скрентон, Па. і потім мали ще чоло говорити, що до сего були управнені. Так дієть ся не від днесь, а народ кромі платити колєкту нїякого більше не може мати права. А треба знати, що народ зложив на церков за два роки більше як 10 тисяч долярів, але церков зачартерована на брацтво, не на парафію... Роздали людям церковні книжочки з написею, що се церков парафіяльна і що кождий мусить підчинятись парафіяльним статутам, коли тимчасом церков є власностию брацтва, а жадних статутів нема... Зібрані, пізнавши свою кривду, вибрали сейчас контрольну комісію, яка переглянулаб церковні рахунки, що їх провадять лише записники а про які нїхто не може щось ближше дізнатись. (Но чи справді покажуть урядники, се ще велике питанє. Прим. допис.)

Потім забрав слово місцевий парох о. Чижович. В коротких словах звернув увагу присутних на сю немислиму заїлість і здичінє цареславних, тих непрошених опікунів нашої церкви, які посунули ся вже до того, що голову католицької церкви називають „катом“, а наших сьвятих порівнують з падлиною, з якої і шкірка після їх діявольскої думки малаб служити за мощі для філядельфійської катедри... Відтак пояснив людям, що наші домашні ренеґати роблять собі нераз посьміховиско з самого слова божого, бо приходять нераз до церкви лише на те, щоб потім перекрутити по злобному те, що чують і очернити відтак у своїх ґазетах і сьвященника і парафіян. І вказував о. Чижович як на доказ свого тверженя на ті безосновні, скрайно підлі дописи з Філядельфії, що появляли ся від часу до часу по часописях, і вкінци спитав ся народа, чи буде спокійно і дальше дивитись, як нечисті сили надуживають його честного імени, підписуючись в згаданих дописах нераз іменем парафії, хоч послідна не давала нїколи свого уповажненя в її мени виступати. Віче осудило одноголосно сю чорну роботу підземних кертиць, що боять ся денного сьвітла, а тільки вигортають з під землї кертичину, щоб засипати нею народню ниву та й нищити всякий посів віри і національного осьвідомленя. — В дальшій дискусії порішило віче вибрати десятьох колєкторів за-для збираня складок на гр. кат. катедральний храм і поручило їм (колєкторам) віддавати кождий цент на руки контрольної комісії і то так довго, доки чартер місцевої церкви не буде перемінений на цілу парафію. Вибрано ще й новий церковний комітет, що має бути заприсяжений і обняти своє урядованє на випадок, коли теперішний комітет не додержить слова, іменно коли не перепише до тижня церкви з брацтва на цілу парафію.

Рішено ще й те, щоб церковний комітет сейчас вимовив місце теперішньому дяко-учителеви, який ділає потайно на шкоду парафії і постарав ся о характерного, нового дяка.

Коли віче полагодило так найважнійші справи, з'явили ся на галї оо. Н. Підгорецький і А. Улицький, що були запрошені на віче, а які не з власної вини трохи припізнились. Розпитавшись, над чим раджено і що ухвалено промовив до зібраних о. Підгорецький підносячи особливо несправедливе поступованє церковних кураторів, що поробились правдивими босами, водять людей за ніс замість виповняти волю народа. Закинув відтак людям байдужність, з якою вони придивляють ся роботї кириннників і не беруть як слід в оборону свого Архипастира. Вкінци взивав о. Підгорецький народ, щоб із своєї сторони не робив трудности, лише щоби помагав скільки можливо в тяжкій роботї свому Владиці, який кладе всї свої сили на народнім жертвеннику, щоб не дав ся баламутити ріжним перевертням, що виступають проти Владики, а якими руководить не добро церкви і народа, лише діявольска злоба і приватний інтерес. „Народ не має чого бояти ся епископа — говорив о. Підг. — лише сьвященники, бо перед тим вони були самі немов епископи, а тепер мусять слухати і робити те, що для добра церкви і народа прикаже епископ“. Народ слухав з напруженою увагою бесїдника і притакував його виводам, що трафляли просто до розуму.

Нарештї забрав ще голос о. Улицький. Була вже пізна пора і народ був по просту спекою при битий. Но цїкава і повна гумору бесїда о. Улицького казала зібраним забути цїлком про спеку, так прикувала вона увагу всїх. А говорив о. Улицький про цареславних, іменно, якими-то нїкчемними і крутими способами старають ся вони обдурити наших людий, як то батюшки приманюють народ на царославіє фалшивими обіцянками, котрих, розуміть ся, потім не додержують (вказував на Mayfield, Pa., Ansonia, Conn. і на другі плейзи). Перестерігав відтак о. Ул. народ перед тайними аґентами цареславія і взивав до непохитности у своїм, а коли скінчив, нагородив його народ рісними оплесками.

Відсьпівано „Достойно“ і серед звуків пісні „Не пора“ одушевлений народ розходив ся домів.

Участник.

Протест.

В ч. 27 „Правды“ з дня 3. Липня с. р. під заг.: „Мы знали —то“, помістив „гнъ“ Луцик звістку, що Конвенція Р. Н. Союза ухвалила видавати „Свободу“ латиньскими буквами, то е по польски, та що се стало ся за причиною Впр. Епископа. Звертають ся от же наші непрошені опікуни з покликом до народа, щоби уважав, що то сей Епископ робить, та яку то він шкоду наносить цїлій рускій справі.

Полишаючи се, якими словами сьміе називати визше згаданий запроданець нашого Князя Церкви (о чім поговоримо низше) ми делєґати сегорічної Х. конвенції від. чч. 3, 5, 75 Р. Н. Союза в Мт. Кармель, Па. — протестуємо проти сего і заявляємо публично, що:

Сегорічня, Х. Конвенція Р. Н. Союза ухвалила видавати часопись „Свободу“ також латиньскими буквами, в руській мові, але лиш для тих членів, які не знають читати по руски. Отже „гнъ“ І. Я. Л., се не е по польски анї по словеньски лиш по руски, латиньскими буквами.

Дальше: Се, що стало ся, стало ся справді по волї народа а не по волї Впр. Епископа, який в нарадах Конвенції нїякої активної участи не брав, анї на хід нарад нїякого впливу не мав. Стало ся се отже так, як народ через своїх відпоручників бажав. Не есть се нїяке „латиньство“, нї яке запродане, лише справдїшня воля народа.

Се заявляємо отверто, ми Мт. Кармельські делєґати, а на доказ сего стверджуємо своїми підписами.

Мг. Кармель, Па.
28. Липня 1908.

Іван Ґолда,
Іван Воргач,
Андрей Мільо.

Від головного орґанїзатора Р. Н. Союза.

Відозва

до всїх бувших місцевих орґанїзаторів Р. Н. Союза в Америці.

Поважані Панове!

Отсим маю честь повідомити Вас, що Х. Гол. Конвенція вибрала мене головним орґанїзатором Р. Н. Союза і яко такий перебрав я дня 21 липня с. р. від бувшого гол. орґанїзатора а заразом гол. фін. секретаря, п. С. Ядловского мій уряд і з нинїшним днем зачинаю моє дїловодство.

Щоб справу орґанїзаторства основно зреорґанїзувати, як сего вимагає нова система, то сим оповіщаю, що з нинїшним днем на разї **засуспендовую** всїх бувших місцевих орґанїзаторів і їх права остають в завішеню і нї один бувший орґанїзатор не має права на підставі старої повновласти орґанїзувати членів до Р. Н. Союза, поки не зголосить ся до мене і не отримає від мене нової повновласти. Тому передовсім прошу, щоб всї бувші орґанїзатори **найдальше до 14 днїв звернули старі повновласти на руки бувшого гол. орґанїзатора п. С. Ядловского.**

Відтак взиваю і прошу всїх щирих і охочих до працї, передовсім старих орґанїзаторів, як також всїх, хто має охоту працювати для розвою Р. Н. Союза, щоб зволили як найскорше зголоситись до мене, що хотять стати місцевими орґанїзаторами, а по отриманю їх зголошеня в можливо як найскоршім часї вишлю кождому нову повновласть і нові орґанїзаторські книжки, як також всякі інструкції і інформації.

Вкінци зазначую також, що в однім віддїлї не може бути більше як один орґанїзатор, але если в одній місцевости есть більше віддїлів Р. Н. Союза, то само собою розуміе ся, що кождий Віддїл має право мати свого орґанїзатора.

Остаю з поважанем

Андрей Ґела
Головний орґанїзатор Р. Н. Союза.
P. O. Box 76
Jersey City, N. J.

„ТЕРНОВИЙ ВІНОК“

літературно артистичний альманах під редакцією Олекси Коваленка.

Видане роскішне, на пишнім папері, в стилю modern, з картинами, малюнками і вінєтками. Видане оригінальне, стилїзоване, друковане в 7 фарб.

В „Терновому Вінку“ беруть участь літератори: В. Алешко, Х. Алчевська, П. Багацький, Ю Булак, К. Василенко, В. Велентій, М. Верховинський, П. Гай, Є. Ганеївер, Г. Григоренко, П. Драганець. І. Івась, П. Капел городський, М. Капій, П. Карманський, Н. Кибальчич, О. Коваленко, М. Кропивницький. Б. Лазаревський, М. і З. Левицькі, І. Липа, І. Личко, О. Луцький, І Огієнко. Н Онацький, Л. Пахаревський, В. Пачовський, М. Полтавка, Н. Романович, М. Славінський, А. Слобожанський, М. Старицький (посмертний вірш), В. Стефаник, Г. Супруненко, Г. Сьогобочник, А. Тарноградський, С. Твердохліб, Ю. Тищенко, Л Українка, В. Цебрівський. С. Черкасенко, М. Чернявський, Г. Чупринка, М. Шаповалів.— У „Терновому Вінку“ крім оригінальних творів, умістні переклади: з Д. Айзмана, Л. Андреєва, Бальмонта, Гете, Горкого. Надсона, Родзевичівни М., В. Стражева і Шалом Аша. — Художники: Сластьон, Бурячок, Гнїдаш, Дорошенко, Дубина, Журман, Кононенко, Михайлів, Погрібник. Сиваш, Скасі, Шумейко. Майже всї твори і малюнки оригінальні і нові, нї в оригіналах нї в репродукціях нїгде не використані. — Ціна 1 руб. 25 коп. в артистичній оригінальній оправі 2 руб.

ДЕ Є

Николай Циктор, родом з Скородного, пов. Лїско, Гал. Хтоб о нїм знав, або він сам зволить відности ся на ардесу:
Warwara Cyktor, Ambridge, Pa.

ТОВАРИСКА ВОРОЖКА,
домова гра для розривки.
Ціна книжочки 15 цнт.
SVOBODA
184 Hudson Str., New York.

Болючі крижі і члени

тратять біль і штивність після кількоразового натертя

Д-ра Ріхтера
Котвичним
Пейн Експелером

Фамілїйне средство вживане по многих краях як лїки проти Ревматизму, Сїятики, Болю в боці, Невралгії, Болю в горлї і грудях, Болю голови і зубів.

Продають по всїх аптинах по 25 і по 50 центів.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl Str., New York.

Приймаєть ся передплата.

„Українська Муза“

поетична антольоґія під редакцією Олекси Коваленка.

в 12 випусках. Виходить кождого місяця. В антольоґію входять кращі твори всїх найвидатнїйших українських поетів починаючи від найстарших корифеїв до наших днїв, з України Росийських, Галичини, Буковини і Америки; всього до 120 поетів. В кождім випуску будуть твори 10 поетів (більше, як по 100 новий і вже друкованих, в портретами, автобіографіями і біографіями поетів, заставками і вінєтками. Збірник буде великого формату і матиме до 12 арк. Ціна кождого окремого випуску 50 коп., з пересилкою 30 коп, а по передплаті 2 рублї за всї 12 випусків, з пересилкою 2 руб. 50 коп. Можна на плат: 1 руб. зараз, 1 руб. через місяць і 50 коп. 1-шо липня (юлія). Гроші посилать на адресу: Київ, Іванівська улиця 75, Олексї Коваленкові, в „Українську Книгарню“, Безаківська 8, або в книгарни Л. Ідаїковського Хрещатик 29.

За границю: 3 руб. 50 коп., в пересилкою: в Австрії 8 кор., в Америці 2 д.

Редактор-видавець О. Коваленко

Казка наших днів.

„Ти не можеш заснуть, моє любе дитя?
Просиш казку кінчить, що почув ти за дня?
Хочеш вчути опять про царівну-красу
Заворожену в сон, — про водицю живу?
Про лицарів оттих, що боролись із злом
І до сонця палат йшли тернистим шляхом?
Та послухай! Сегодня вншу казку тобі
Я роскажу, що склалась у послїдній добі,
Але слухай мене, мов входивбись у храм,
Тую казку, дитя, по вік вічні затам.

* * *

„Жив раз нарід в ярмі, в поневірцї катів,
Мов та квітка до сонця — він до волї тужив.
А як кривд вже його набирало ся вщерть,
Вийшов местник з рабів і вбив ката на смерть.
Молод вбійник ще був, палкий умом, чутем,
Лиш би жити йому, лиш втїшатись житем,
Але вище життя, вище власних утіх
Ставив нарід він свій, ставив долю усіх.
І скували його і у тюрму ввели,
А з ним разом його стару маму замкли.
Одно слово сказать і булаби вільна,
Але з сином терпіть захотїла сама,
Щоби в хвилях важких бути гамки при нїм,
Щоби тюрму йому вгріти серцем своїм.
І остала в тюрмі вірна мати стара,
А там сонця нї слїд, а там пітьма сира.
Але материа грудь так любовю горить,
Що від неї тюрма прояснїла у мить.
І почув син крізь мур, через стїни тверді,
Що за ними бе серце непохитне в любві.
І сидять там вони серед темряви стїн
І ждуть суду собі стара мама і син“...

* * *

— „А не можна розбить, — шепче нишком дитя
Тої тюрми, що в нїй пропадає життя?“
— „О, не легке дїло, — каже мама й вітха“
Бо сторожить її заздра доля лиха,
Бо ту тюрму страшну будували віки,
Щоб звалити її треба років сотки“.
— „Так їй вічно стоять, — хмурно хлопець пита
І на волю, добро в них надії нема?“
— „О надія жие, доки нарід живий,
Доки в серци не згас луч любови сьвятий.
І настане той час і луч пожар здійме
І в пожарі сердець кращу долю скує;
І позбудеть ся раб невільних оков,
І настане добро і не плисти ме кров“...

* * *

Тихо місяць зза хмар крізь віконце наде,
Ясне сьвітло своє на хлопятко кладе.
А там в тюрмі вохкій серед темряви стїн,
Снують думи важкі стара мама і син.
І питають ся зір на блакитї небес:
Чи далекий той час, щоб їх нарід воскрес?
Чи принесе борба, чи принесе їх біль
Хоч крихітку добра для українських піль?

К. М.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СПРАВИ „СОЮЗА“.

...ировитель і почетний член Р. Н. Союза.

Преосьвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський епископ в Америці.

...ловний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1908—1910.

Духовний управитель:
Михайло Балоґ,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg, Pa.

Предсїдатель:
...митро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсїдателька:
...арія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсїдатель:
...едор Ґут. Кульчицький
Pittsburg, Pa.

Касієр:
...ексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
...мен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
...юдозий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
...хайло Беля, Holyoke, Mass.
...етро Ярема, New York, N. Y.
...ан Ґлова, Shamokin, Pa.
...дрей Стефанович, Pittsburg, Pa
...ексій Горбаль, Ansonia, Conn.
...хайло Чеґін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія.
Д. Добротвор, 25 Chesnut Str. Yonkers, N. Y.
...силь Гришко, Scranton, Pa.
...хайло Бабій, Chicago, Ill.

Директор друкарнї:
П. Понятишин, 324 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
...т. Цурковський, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Менаджер друкарнї:
Кирчів, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Головний орґанїзатор:
...дрей Ґела,
Box 76, Jersey City, N. J.

...ступайте до Союза!

...Союз“ — одинока рус... народна організація в ...рицї.
...ринимає членів від 1 ...у до 40 лїт житя.
...ступне після лїт.

...СОЮЗ ПЛАТИТЬ:
...зї смерти члена кляси „А“ ...де посмертне) $1000.00,
...зї смерти члена кляси „Б“ ...ловину посмертного $500.00
...ертне за жінку або мужа ...на кляси „А“ 400.00 дол.
...ертне за жінку або мужа ...на кляси „Б“ 200.00 дол.
...ертне за дїти від 15.00 $300.00.
...зї утрати. а) обох очий ...або рук $1000.00,
...одної руки, ноги або ока ...0.
...отеп... родини в шпитали ...евільних. Союз платить що ...у родині $150.00.
...о хоче вступити до ...за, мусить вписатись ...жь до братства, яке на...ть до Союза.

Важне
П. П. Секретарів Р. Н. Союза

...відомляю раз на все, ...всї гроші належачі до ... Р. Н. Союза, посилає ...ак: на money-order-ах ...чеках виписує ся імя ... Sharshon, Shamokin, ... Дальше так записаний ...ey-order або чек не по...е ся до Голов. Касієра, ...враз з виказами до ...в. Секретаря. Головний ...етар опісля відсилає їх ...олов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Посмертні вісти.

Білїнський Альойзий, член Р Н.Союза відд. 104, Perth Amboy, N. J. помер 11. Юлїя б. р. Небіщик походив з Галичини села Розпутє пов. Добромиль.

Феценко Марія, донька Кирила, членкиня Р. Н. Союза померла 3. Юлїя б. р.

Косар Анна, жена Григорія, члена Р. Н. Союза, від. 12. Yonkers, N Y. померла 10. Юлїя б. р.

Цюрик Семан, член Р. Н. Союза відд. 12 Yonkers, N. Y. помер 11. Юлїя б. р. Небіщик походив з Галичини села Смерековець, пов. Горлицї.

Качик Михайло, член Р. Н. Союза відд. 16, Lansford, Pa. помер 23. Юнїя б. р. Небіщик походив з Угорщини села Малик, чемер. стол. Земплин.

Масник Юрій, член Р. Н. Союза відд. 53, Pittsburg, Pa. помер 3. Юлїя б. р. Небіщик походив з Галичини, села Босько, пов. Сянік.

Ленчик Анна, жена Андрея, члена Р. Н. Союза відд. 121, Trenton, N. J. померла 27 Юнїя б. р.

Вічна їм память!

Ч. 612 КВІТ $100.00
на сто долярів, котрі п. Ник. Лапичак отримав яко запомогу за нездібність до працї з Головної Каси Р. Н. Союза в Америцї.
Auburn, N Y., July 25, 1908.
Николай Лапичак.
Сьвідки:
Юрій Фалат,
Стефан Мельник.
Від місцевого Уряду Р. Н. С. в Америцї. Відд. 19.
Андр. Гальчак, предс.
Стефан Сисак, секр.

Ч. 633. КВІТ $300.00
на триста долярів, котрі п. Николай і Марія Дубас отримали яко посмертну запомогу по синї Николаю з Голов. Каси Р. Нар. Союза в Америцї.
Юлїй 27, 1908.
Марія Дубас.
Сьвідки:
Мих. Авґустиньский,
Демко Москалик.
Від місцевого Уряду Р. Н. С. в Америцї. Відд. 20.
Осип Савко, предс.,
Іван Чопко, секр.

Ч. 610 КВІТ 400.00
на чотириста дол., котрі п. Николай Мерена отримав яко посмертну запомогу по женї Аннї з Головної Каси Р. Н. Союза в Америцї.
Shamokin, Pa. 26 липня 1908
Николай Мерена.
Сьвідки:
Д. Кулашда
С. Хорощак
Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америцї, від. 1.
М. Олесьневіч пред.
С. Хорощак секр.

Ч. 617. КВІТ 50.00
на пятьдесять дол., котрі п. Стефан Цепенюк отримав яко посмертну запомогу по братї Я. Цепенюк з Головної Каси Р. Н. Союза в Америцї.
New Kensington, Pa. 27 черв. 08.
Стефан Цепенюк
Сьвідки:
Василь Волошин
Василь Кузьмиха
Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америцї, від. 158.
В. Сич предс.
Петро Кузьмиха секр.

Ч. 611. КВІТ 400.00
на чотириста дол., котрі п. Антін Филипчак отримав яко посмертну запомогу по женї Р. Филипчак з Головної Каси Р. Н. Союза в Америцї.
New Kensington, Pa. 27 черв. 1908
Антонї Филипчак
Сьвідки:
Василь Волошин
Василь Кузьмиха
Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америцї, від. 158.
В. Сич предс.
П. Кузьмиха секр.

Ч. 616 КВІТ 150.00
на стопятьдесять дол., котрі бр. сьв. Володимира отримало яко кошта похоронні по Я. Цепенюк з Головної Каси Р. Н. С. в Америцї.
New Kensington Pa. 27 черв. 1908
За бр. сьв. Володимира, від. 158 Р. Н. Союза.
В. Сич предс.
П. Кузьмиха секр.
Сьвідки:
Василь Волошин
Василь Кузьмиха

Ч. 621. КВІТ 191.50
на сто девятьдесять оден дол. 50 цнт., котрі п. Адам Романчак, М. Носаль, А. Пелехач отримали яко кошта похоронні по Андрею Голда з Головної Каси Р. Н. С. в Америцї.
Hazleton, Pa. 20 черв. 1908.
А. Романчак
Сьвідки:
М. Мардиняк
М. Поливка
Від місцевого Уряду Р. Н. Союза в Америцї, від. 85.
А. Пелехач прд.
А. Романчак секр.

Ч. 619. КВІТ 190.50
на стодевятьдесять дол. 50 цнт. котрі п. А Галасїнський отримав яко кошта похоронні по Федорі Вовк з Головної Каси Р. Н. Союза в Америцї.
McKeesport, Pa. 23 черв. 1908.
А. Галасїнський
Сьвідки:
Гриць Федаш
Онуфрей Зічняк
Від місцевого Уряду Р. Н. Союза від. 48
Николай Дзяма пред.
А. Галасїнський секр.

Рух
віддїлах Р. Н. Союза.

SCRANTON, PA., Братство Пр. Богородицї відд. Р. Н. С. 123 подає до відомости своїм членам, що дня 9. серпня відбуде ся мітинґ в дуже важній справі. Всї члени мають появитись. Неявивший ся заплатить 50 цт. кари.
П. Кирилюк, предс.
Й. Запоточний, секр.

CROSS FORK, PA., Бр. Усп. Пр. Д. Марії відд. 88 повідомляє всїх своїх членів, що річний мітинґ відбуде ся 23-го серпня 1908, на котрий кождий член має явити ся. Неявивший ся член заплатить $1.00 кари. Вибір нового уряду. Буде принимати ся нових членів за половину вступного до брацтва, а до Союза після статутів.
Іван Фецич, предс.

MT. CARMEL, PA., бр. сьв. П. і П. відд. 5 подає до прилюдної відомости, що річний мітинґ відбуде ся 16-о серпня с.р. Справозданє касове і вибір нового уряду. Неявивші ся підпадають карі після статутів.
А. Гараксін, пр.
П. Валчко, кас.
Ів. Ялко, секр.

NEWBURGH, N Y., бр. сьв. О. Ник. відд. 176 просить усїх Русинів-Українцїв, щоби вступали до сего брацтва, яке є заложене в грудни 1907 р. Принимає ся нових членів на кождім місячнім мітинґу.
Уряд.

PERTH AMBOY, N. J. Тов. Зап. Січ в. 155 Р. подає до загальної відомости всїм членам, що дня 8 Августа с. р. відбуде ся піврічний мітинґ, на котрім буде справоздане касове і кождий член має вирівнати всї свої належитости. Котрий з членів не явить ся буде виключений з Тов. і Р. Н. С.
Кир. Пелешак секр.

SEYMOUR, CONN. Бр. Сьв. Ів Хрест. від. 18 подає до відомости, що буде принимати нових членів без вступного (до Союза після статутів) в місяцях Юнїю, Юлїю і Августї Мітинґи відбувають ся в послїдну суботу в місяци, в нїмецкій гали на третій улицї.
Николай Смій, секр.

Виказ членів Р. Н. С.
за місяць Юнїй 1908 р.

Віддїл	На цїле посмерт.	На пол. посмерт.	Дїти	Віддїл	На цїле посмерт.	На пол. посмерт.	Дїти
1	291	9	43	91	45	15	—
2	59	—	2	92	99	46	—
3	224	8	28	93	19	—	—
4	89	4	21	94	35	14	1
5	76	—	9	95	46	6	—
6	102	—	3	96	57	24	10
7	146	5	31	97	11	1	3
8	42	1	32	98	26	3	10
9	61	—	25	99	70	30	3
10	81	4	31	100	17	6	—
11	28	—	6	101	—	10	—
12	71	2	10	102	76	3	2
13	30	1	5	103	17	1	—
14	77	21	20	104	123	3	28
15	33	—	—	105	—	—	2
16	207	2	18	106	50	29	2
17	21	—	—	107	41	9	12
18	30	—	13	108	47	20	5
19	70	7	40	109	29	1	2
20	63	3	12	110	27	—	—
21	16	—	4	111	9	10	—
22	9	—	—	112	8	7	3
23	41	—	7	113	29	—	—
24	19	1	2	114	57	—	—
25	50	3	4	115	31	—	—
26	39	—	2	116	13	3	1
27	51	7	28	117	20	2	1
28	124	26	13	118	6	5	—
29	29	1	19	119	28	—	—
30	85	8	17	120	48	—	8
31	40	—	—	121	156	1	90
32	53	—	6	122	42	3	—
33	191	7	100	123	142	16	7
34	17	—	—	124	14	14	—
35	36	—	5	125	—	18	—
36	41	—	19	126	29	—	2
37	51	1	20	127	15	—	1
38	78	3	11	128	13	-	6
39	47	10	5	129	46	—	12
40	129	5	14	130	17	7	2
41	43	5	—	131	8	—	1
42	58	7	48	132	30	2	15
43	33	—	9	133	8	4	1
44	9	1	—	134	39	—	—
45	32	8	5	135	79	—	—
46	172	1	50	136	33	1	3
47	56	1	7	137	9	—	—
48	117	11	9	138	13	7	—
49	16	—	—	139	26	—	—
50	12	1	—	140	36	—	7
51	33	1	—	141	13	2	—
52	47	7	—	142	8	19	—
53	218	21	63	143	42	—	—
54	10	4	1	144	15	17	13
55	84	4	11	145	21	—	—
56	43	1	5	146	20	—	—
57	22	—	—	147	22	—	7
58	123	6	41	148	26	2	—
59	23	5	8	149	11	—	—
60	1	10	6	150	17	—	—
61	71	—	2	151	—	14	—
62	74	1	19	152	39	—	—
63	73	—	8	153	21	4	—
64	6	—	—	154	33	—	—
65	58	3	8	155	12	17	—
66	34	7	3	156	7	—	2
67	142	1	12	157	26	1	3
68	18	1	8	158	26	1	—
69	30	4	2	159	18	9	—
70	40	50	10	160	16	6	—
71	25	—	2	161	22	—	—
72	55	—	28	162	10	11	—
73	8	2	2	163	20	—	—
74	20	—	—	164	14	5	—
75	29	—	1	165	19	3	—
76	17	7	1	166	46	—	—
77	25	1	—	167	21	2	—
78	168	1	8	168	16	6	—
79	23	1	—	169	25	1	1
80	61	1	--	170	13	12	—
81	22	—	17	171	3	7	—
82	121	—	14	172	18	—	2
83	6	7	6	173	16	5	—
84	51	—	—	174	24	—	—
85	151	1	12	175	15	1	—
86	54	—	—	176	11	—	—
87	17	1	9	177	7	—	—
88	9	4	3	178	8	9	—
89	17	—	—	179	16	1	—
90	18	1	2	180	15	1	—
				181	16	—	—
				Разом	3.129	804	1333

Всїх членів в „Союзї“ було при кінци Юнїя 1908 року **10.266.**

Т. Лабовский,
гол. рекорд. секретар.

В справі видавництва календаря Р. Н. Союза на рік 1909.

Щоб календар на рік 1909 міг появити ся богатий змістом і ілюстраціями запрошує ся отсим всїх наших людий доброї волї до співучасти в редакції. По причинї незвичайно спізненої пори матерял який має увійти до календаря мусить бути у редактора найдальше до 15 го вересня с. р. Потрібні суть нам стихи, короткі оповіданя, наукові статї і звістки, дещо з істориї нашого народу і т. д. Рівнож просимо прислати нам фотоґрафії церков шкіл, товариств, хорів і т. д.

Дуже пожадані булиб також фотоґрафії з Канади і Бразилії. Письменникам буде платити ся гонорар 2, взглядно 3 центи від печатаної стрічки (ориґінальні твори) а 1 цнт. від перекладів. При кінци календаря поміщує ся оголошеня (адвертайзменти); просимо наших людий, щоб по всїх місцевостях збирали від бизнесменів оголошеня. За се платить ся їм 25 цнт. від кождого сколектованого доляра. Від оголошень треба числити $1·50 за цаль (інч). Гроші треба брати наперед, В справі уповажненя до збираня оголошень і колектованя гроший, як і взагалї в справі календаря на 1909 рік просить відносити ся з усїм до:

Anthony Curkowskyj
184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

Представленє
в Mc Adoo Pa.

Дня 4 липня 1908 відбуло ся при нагодї посьвяченя нової церкви представленє: „Знїмчений Юрко“ в Mc Adoo Pa. о годинї 5 по полудни. Я гадаю, що не від річи буде згадати о представленю хоть кілька слів та висказати свою гадку при тій спосібности о нашім руськім духовім руху на Американській земли. Отже зачну з початку. Аматорський кружок в Мк. Аду якого члени: Стефан Поступак, Анна Шквір, Андрій Капітула, Марія Баволяк, Стефан Радчук, Іван Барнасевич, Николай Рижий, Петро Шерстїй, Стефан Кравчук та Вас. Лизун взяли удїл в виставі „Знїмченого Юрка“, відограли кождий свою ролю без доганно, а навіть дуже добре. По представленю відсьпівали малі дївчата Марія Шквір, Баволяк, Капітула і Мацко пісоньку: „Гей там дїтвора руська йде.“ В другій части були деклямації переплїтані на переміну піснями відсьпіваними хором. Дуже красно віддеклямувала мала дївчина Анна Мацко. З уст дївчинки, дитини руських угорських родичів, почути стишок руський, справляє для душі чоловіка справдїшну розкіш, та мимоволї насуває ся питанє, коли то усї Русини зрозуміють значінє тих огненних слів осуду: „Той у груди не серденько, а лиш камінь має“. Та до того декому з Русинів далеко, а ще дальше тим твердшим Русинам у словацькій шкірі з Русско Американського Вістника, друкованого для Руссинів по словацка! Хто-ж Вас виучив так красно і сьпіву і представленя, питаю ся одного молодого чоловіка; певно дяк? Та місто відповіди питає ся запитаний театральник: „А хто їв коли від бика молоко?! Наш кантор, відпусти єму Боже гріха — по руськи не уміє говорити, не то що. — Та як! а сьвященник, а куратори що на те?! Е! відповідає менї дальше молодець, коби то ми в McAdoo Pa. мали одного сьвященника і кураторів — у нас що чоловік то учений, лїпше духовного, що хлоп, то куратор; у нас то так як колись у Вавилонї або у нашій піснї: „ой хто любить гарбуз, а я люблю диню, а хто любить господаря а я господиню“ Кождий своє і кождий по своєму! Але дурням у нас найлїпше, бо мовляв, платить колекту, але за те цїлий рік кричить аж єму слина в ротї засихає! От так, гадаю я собі — у нас у Русинів не мало того зїленька, а коли его виполоти, коли на єго місце виросте зерно премудрости і страха Божого? На те треба почекати. Зачуваю, що в недїлю, 5 Липня давали Македунцї другий раз те саме представлене; видно що завзятість казацького духа у декотрих македуньских Русинів не никне росте кріпшає, та других любовію до свого, до рідного огріває. Щасть Вам Великий Боже у добрім дїлї, рускі македуньскі хлопцї і дївчата! Сїйте хоть Ви тепло любови до рідної руської штуки та свого рідного руського слова а Русь мати утїшить ся такими синами і доньками, що єї честь і славу розносять. Душею цїлого руху між македуньскою Русею есть молодий чоловік, Андрій Капітула, рідний брат теперішного предсїдателя Р. Н. Союза п. Дмитра. Честь і слава тим родичам котрі виховали таких горячих руських патріотів! А так само честь і слава усїм синам Руси, щирим робітникам на народній ниві.

Гість.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює Бр. сьв. Прор. Ілїї від. 28 в Mahanoy Plane, Pa. дня 18-го Августа с. р. в гали Гриця Бабія. Дохід для брацкої каси. Вступ для мущин 25 цнт., для жінок даром. Баль тревати буде від 8-ої до 11-ої год. Запрашає ся усїх Русинів і Русинок як найсердочнїйше. За добру забаву ручить КОМІТЕТ.

ХОЧУ ЖЕНИТИ СЯ

з гарною дївчиною, в віцї від 18 до 20 лїт, та якаб мала хоть 200 дол. готівки. Я маю 28 лїт і 300 д. готівки. Ласкаві зголошеня під:
W. Kodrowicz,
1-2 Price Hill, W. Va.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Всім тим, кого се „касается“.

Послідними часами усякі недовчені „історики“ від „Свѣтів“ „Правд“ та „Поступів“ розгавкали ся такой добре на „Україну“ і „Українців“. Нема одного числа сих часописий, деб не згадало ся принайменче десять разів „Україна, деб не набабрало ся десять міхів брехнї на „украинцеф“. Головне оруже, яким сї часописи воюють е се: 1) Що Українцї вирікають ся назви „Русин“, „Русь“, а видумали „якусь“ Україну, 2) що галицьким селянам і не в голові „Україна“ яка е в Росії і 3) що „Україну видумали Ляхи. Розберемо тут коротко ті три брехнї.

Приступім до першої точки, буцїм то „Українцї“ вирікають ся назви „Русь“ і „Русин“. Отже скажемо тут публично, що се е брехня. „Українцї“ нїколи назви Русин не вирікали ся, і не вирікають ся і вирікати ся не потребують, бо назва Русин значить то саме що і Українець. Москаль нїколи про себе не скаже що він е Русин, лиш що „Русскій“. Слова „Русин“ в росийській мові зовсїм нема!.. Наш нарід, що говорить такою самою мовою, як отсе пише „Свобода“ і як писали наші славні поети, Шашкевич, Шевченко, Федькович і Франко, та як говорять у нас всї селяни — е дуже великий, бо е його аж 30 мілїонів. З тих 30 мілїонів тільки дуже мала частина, бо всего 4 мілїони живе в Австрії, а більша часть, бо 26 мілїонів живе в Росії, в московськім царстві. І от сї наші братя, що живуть під росийськім обухом — а е їх 26 мілїонів — звичайно все і всюди називають себе Українцями, а рідше „Русинами“; свій край зовуть вони „Україною“ а рідше „Русию“, своюж мову зовуть „українською“ або, як називае росийський уряд „малоруською“. Щоби не було баламуцтва, що Русин і Українець, то один нарід, що говорить однаковою мовою і до одного стремить, то длятого каже ся звичайно „Русини-Українцї“, „Русь-Україна“ і мову нашу зове ся „Українсько-руською“. Отже в тім нема нїякої зради анї виріканя ся — що навіть і цїлком не потрібне — але противно: ходить о се, аби всї Русини-Українцї мали себе за одно і щоби уживали спільного імени, так як вживають спільної мови, звичаїв, обичаїв і т. д.

Але за се тими зрадниками, що вирікають ся назви „Русь“ і „Русин“ е ті самі брехливі ошуканцї, москвофіли. Ся нанята за московські рублї банда, хоче аби ми покинули свою назву „Русь“ та щоб ми назвали себе „Русскій“ що значить се саме, що Москаль. Се е з ними то саме, що говорить ся в народній приповідцї про одно чотироножне сотворіне з рилом, „що то само міх дре і само квичить“. Самі плюють, вирікають ся нашої назви „Русин“, самі кажуть ставати нам Москалями — а кричать, що се роблять „Украинци“. То звичайна тактика злодійска. Як злодія ловлять, то він аби змилити людий втїкае та кричить: „лапай!“.. лапай!“... Так і москвофіли!.. Самі вирікають ся свого народу, самі за гроші його продали, самі стали московськими посїпаки, а брешуть на Українців.

Друга точка тих брехнїв про Україну е, що нашим Галичанам не до „України“ — яка лежить в Росії, над Днїпром. А дивіть на них, які вони штудерні! То нам, з Галичини, вічо до наших братів Русинів Українців, яких е 26 мілїонів? То може ми їх маемо виречи ся для того, що нас царі подїлили помальованими стовпами і теребелюльками на граници? Ми знаемо, що мимо границь, мимо штучних стовпів, так по сїм як і по тамтім боцї границї живе такий самий народ, говорить такою самою бесїдою, сьпівае ті самі пісні, мае такі самі звичаї, одним словом е той самий. Ми знаемо, що лиш в згодї і едности сила усего народу, мимо того, що сильні міра сего штучно подїлили його на части. Тілько тодї як в Галичинї і на Українї наш народ спільно подасть собі руку, тільки тодї ми поборемо ворогів. В Галичинї е нашого народа тільки 4 мілїони, а на Українї аж 26 мілїонів!... Щоб то була за сила колиб весь народ ішов разом! Кождий розумний сейчас побачить, що Галичина безусловно мусить оглядати ся на Україну, бо нарід, то так як велика родина: одна часть помагае другій і так нарід доперва добуде собі волю загарбану чужинцями.

А щоб не допустили до сеї згоди штучно роздїлених братів, щоб поріжнити брата з братом — е головною цїлию платних аґентів росийського уряду.

Трета брехня москвофілів про Україну е, буцїм то „Україну“ видумали Ляхи. Отже то знов таке саме дурисьвітске циганьство, як всї кацапські брехнї Назва „Україна е так само стара як і назва „Русь“, бо ще тому 900 лїт, коли Ляхів поміж нами нї на лїк не було, згадуе ся по лїтописах назва Україна.. І так приміром Київська лїтопись оповідаючи про смерть князя переяславського Володимира Глїбовича в 1187 (чи тодї також були Ляхи на Українї?) пише: „о немже Украина много постона“ (Лѣтопись по ипатскому списку. С. Петер. 1891, стор. 439). Та сама лїтопись під 1189 роком пише, що князь Ростислав Берладничич приїхав „ко украинѣ Галичькой“ і уживае тої назви постійно на означене нинїшної всхідної Галичини над Бугом. Під роком 1213 читаемо там, що князь Данило відібрав від Лешка такі а такі міста „и всю украину“, під якою то назвою лїтопись розуміе власне найдальше на захід посунені оселї нашого люду в теперішній Галичинї. І наші славні козаки, що бороли ся з Ляхами, не називали інакше нашої вітчини як Україною, а наші гетьмани називали ся українськими гетьманами. Також і в народних піснях наш нарід не зове інакше нашого краю як Україною. Тай наш найбільший поет, Тарас Шевченко зове нашу вітчину Україною, а Шашкевич, пробудитель нашого народу в Галичинї зове Галичину також Русею Україною. Отже се е безсовісна брехня, що Україну видумали Ляхи! Бо чи видів хто таких варятів, аби самі на себе бич крутили!? А прецїнь і українські козаки бороли ся завзято з Ляшнею. Прецїнь Шевченко писав остро проти ляцких панів! Тому то: Ляшня радаб нас, Русинів Українців в ложцї води утопити і не дурна на свою голову біду видумувати. Тож ясно з того, як безсоромно і безглуздно брешуть кацапи; бо всякий, в кого е всї клепки в голові, зараз зміркуе, яка то глупа ся кацапська брехня. —

Дещо з Бруклина.

Ідучи раз в Бруклинї North 7 улицею ріг Kent ave — а, що була страшна горячка — вступив я до сальону щоб прохолодитись. Дивлюсь, входить якесь сотворіне. Придивляюсь близше, а то рудий Лейба, що то ходив в нашім місточку кожухи латати. Весело хотів крикнути: „Лейбо а ти що ту робиш?“ аж дивлюсь, він мае ковнїрець запнений на зад. Еге, — думаю собі — якої гідности рудий жидок доступив; рабіном вибрали его в Америцї. В коротцї однак з мови, що зачав вести сей чоловяга з властителем сальону і кількох домів, Ляхом Ю. П. пізнав, я що я дуже помилив ся, бо то не був полатайко Лейба, але сам батюшка від царославної місиї. Слухаю, а він сарака нарікае на своїх парохіян, котрих, — мимоходом кажучи, — мае цїлих девять і пів, та плаче, що они не хотять давати йому пейди. Бачите, всї парохіяни, то сама шаржа церковна, а яко такі, то прецїнь хотять „получать несколько доляроф“ а не давати. Дальше просив, щоб йому Поляк поміг, а іменно: він мае льокаторів в своїх домах, то мае піти з ним та вплинути на них, щоби они давали по кілька долярів на царославну церков; за се піп в своїм заведеню буде аґітував, щоби кождий ішов до его, (себ то поляка) сальону пити. Коли не схоче попа послухати, то такого нїколи не приймуть на Гладикові фарми в Сибіри.

Поляк сальонїст згодив ся, та навіть додав, що коли піп заагітуе за его сальоном, то він з обовязуе ся платити йому 5 процент від тих грошей, що бідний Русин - Лемко, затуманений хулїґаном лишить у него за піятику.

По тій нарадї і по випитю кільканайцять шклянок пива оба бізнесмени забрали ся до колектованя. Зайшли до одного дому і від бідної рускої дївчини і одного руского чоловіка видерли силоміць по 50 центів.

Се один образець, а тепер — коли ласка — то послухайте про другу подію.

Пара молодих людий з всхідної Галичини задумала вступити в стан супружеский. Позаяк заходив вже піст (Петрівка) то відложили на пізнїйше. Одного разу староста весїльний тих молодят стрінув ся з куратором царославної Церкви. Слово по слові прийшла мова на весїле. Староста на се відказав, що нї один сьвященник в піст не удїлить шлюбу“. „Чому нї, — каже куратор прав. церкви — наш не такий, коли-небудь дасть шлюб“. Запили могорич, молодята дали на заповіди і в другу недїлю петрівки мав ся відбути шлюб. Але щож. Не так склалось, як гадалось. Молодята пішли до передшлюбної сповіди до гр. катол. сьвященника, в Бруклинї який, коли довідав ся що то передшлюбна сповідь, не хотів їх висповідати. І через се шлюб не відбув ся. Ті молоді пібрали ся за пару тижнів в грек. кат. церкві.

Така то „тверда“ ся царославна віра!...

Уніят.

— Подає ся до загальної відомости, що Славяньске Еміґрацій не Товариство (Slavonic Immigrant Society) перенесло свій офіс з 35 Broadway на 9 Old Slip, зараз коло стациї елевайтру на Ганновер Сквер.

БЕРИ І ЧИТАЙ!

Отсим подаємо до відомости загалу, що вийшла з друку дуже цїкава і обємиста брошура під заголовком „Бери і читай!“, написана одним найсьвідомійшим твердо-Русином. Коштує лише 30 цнт.

Замовленя і гроші висилайте на адресу:

Mr. A. Mryc.
339 2nd Ave.,
New York, N Y

Артист-маляр з Галичини, рік в Америцї, виконує всї роботи церковні, малює церкви, образи, золотить і відновляє іконостаси, олтарі, кивоти, і т. д. Поручає ся Всч. Духовеньству і братствам церковним. — З глубоким поважанем:
M. SNIATYNSKI 21-34
„SWOBODA“ 184 Hudson Str., New York.

АМЕРИКАНСЬКІ НАПИТКИ.

Сей край є широко звісний зі своєї пристрасти до зимних ледяних напитків особливо підчас лїта. Дїланє ледяних напитків на жолудок є таке саме, колиб ми приміром чоловіка пораженого сонїчним ударом всадили у замерзаючу воду. Тому то обходженє ся в лїтї в такий спосіб з жолудком є крайною дурницею. Уже „хлопський“ розум каже, що жолудок потребує скріпленя і сили. Тому то в лїтї всякий повинен вживати Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина, знамените і зовсїм певне скріпляюче средство для усїх орґанів травленя. При його помочи позістанете завсїгди при цїлковитім здоровлю і се средство не дозволить нїколи, щоб Ви попали в небезпечну жолукову недугу. Додасть Вам здорового апетиту, будете докладно травити, Ваш цїлий орґанїзм скріпить ся а цьвіт Вашого лиця стане ся здоровий і живий. Се є одинокий лїк на всї недуги жолудка і кишок. По всїх друґсторах.

Jos. Triner
616—622 So. Ashland Ave.
Chicago, Ill.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (іменослов).

2) Книжку місячних складок.

3) Книжку касову і протоколову.

На сї книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза“

Папері листові і переписні листки
з портретом:
Січинського,
Шевченка,
Котляревского
і Лисенка.
продає Руська Книгарня по цїнї 50 цт. за 25 штук. Адрес:
RUSKA KNYHARNIA
404 BROADWAY. SCRANTON, PA.

Січиньский!
Картки і листовий папір з портретом Січиньского местника кривд україньского народу замовляйте
A. Buchak
252 Broome St. New York City.
Штука 3 цнт. 12 шт. 30 цнт. менше як 12 шт. не висилаю. Дохід призначений на хлопский фонд.

По анґлїйски можете научити ся в короткім часї говорити, читати і писати. Кождому, хто пришле 15 цнт. в значках, вишлю першу лекцію в польскій мові, а також близші інформації.
BRONISLAW ZELSKI
132 Nassau Str., Room 301, New York.

Читайте уважно!
Звертаємо уваву усїх Вп. Родимцїв що одиноким управненим до пересилки гроший на стейт Коннектікот є
ГАВРИЇЛ ДЗЯДИК,
130 Main Str., Derby, Conn.
який є нотарем публичним і має кавцію в стейтї в сумі 10.000 долярів.
У всякій справі удавайте ся лиш до него. Він виробляє повновласти, контракти купна і продажи і т. д. Полагоджує справи військові як увільненя від асентерунку, контролї, вправ і т. п. Продає шифкарти на всї лінії корабельні. Міняє і пересилає гроші до всїх країв.
Тому, Родимцї, проч з чужими а удавайте ся лиш до:
GABRIEL DZIADYK,
130 Main Str., Derby, Conn.
Читайте уважно!

ДЛЯ УЖИВАЮЧИХ ТЮТЮН.

Поможіть нам розпространяти наш тютюн поміж Вашими знакомими, а дамо Вам отсей фоноґраф даром.

Се не є жадна лялька, дурничка, яку часто дають другі заведеня яко надгороду, противно, се є першої кляси говорюча машина Фоноґраф в кождім взглядї.

В кождий час, коли бажаєте, можете мати безплатний концерт в своїй хатї і се не концерт одного інструменту або одного голосу, але концерт банди і орхестрової музики, сьпівів, які чулисьте в старім краю, одним словом — всьо, що любите Запитайте Вашого купця за „KING“ TALKING MACHINE, а він Вам скаже, що она коштує 15·00 дол.

Ми хочемо Вашої помочи в розпространяню нашого доброго виробу тютюну до циґаретків і файки. Ми пішлемо Вам кождого рода по троха: Австрийского, Босьняньского, Герцоґовиньского, Турецкого і Росийского вартости 6·00 дол. Ви можете легонько розпродати его між вашими знакомими, позаяк се найлїпший тютюн в сьвітї.

Тютюн, до якого всї звикли в Европі і який они люблять.

По одержаню нашого тютюну запропонуйте его своїм знакомим, если знайдете его за відповідний. Дайте їм наше імя і адресу і сею дорогою поможете розпространяти нашу компанію. За сю поміч дамо Вам за дармо наш „KING“ PHONOGRAPH. Се є правдоподібно тілько одна спосібність, яку коли можете мати, дістати першої кляси говорючу машину без одного цента.

За тютюн рахуємо Вам 6·00 дол. Пришлїть наперед 50 цнт. марками, а ми вишлемо Вам до найблизшого Вам експрес офісу тютюн і фоноґраф; з'еґзамінуйте все, нїм заплатите, а если знайдете все задоволяюче, заплатїть на експресї 5·00 дол., а тютюн і фоноґраф буде Ваш.

Гроші звертає ся будь котрому навдоволеному костумерови, — УВАГА. Ся оферта буде тільки так довго, доки не заадвертайзмуємо добре наш тютюн, задля того радимо Вам не відтягатись з ордерами, если хочете мати наш „даремний фоноґраф“. 25—

Адреса: EUROPEAN TOBACCO CO.
33 LEONARD STR. DEPT. 51. NEW YORK.

Руский † Лїкар
Doctor S. Robert Schultz
39 East 7th Str. New York.
Телефон 3645 Orchard.
Лїчить усякі недуги дїточі, мужескі і жіночі.
Вилїчене — сли можливе — ґварантуе ся.
Лїчить після найновійших систем електрикою, та посїдае найлутші електричні машини.
Дослїджуе при помочи промінів Рентґена.
Nebulitzer — одиноке найуспішнїйше средство проти катару при помочи інгаляції.
DOCTOR SCHULTZ
39 E. 7th Str., New York City,
поміж 2 а 3 евеню. 34
Години урядові: 8-10 рано, 2-4 попол., 6·30-8 веч.
Дає ради і вказівки рівнож листовно.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Книжки

які можна дістати в складі книжок „Свободи“:

Америка .....15 ц.
Ангил та пустельник і т. і..15 ц
Біблія велика .....2 дол.
Борба кляс і чому робітники орґанізують ся .....15 ц
В Старім і Новім краю....25 ц.
Гріхи міліонерів і т. п. С. 7..15 ц.
Дещо з історії. православної місії в Америці .....10 ц.
Дещо про зьвірята .....30 ц.
Дві левади і т. п. С. 5. .....15 ц.
Дорога любови, то Божа дорога. С. 6 .....15 ц.
Драгоманів .....25 ц.
Еміґрант ..... 15 ц.
Жовнір .....10 ц
Журавлі .....10 ц.
Житє Ісуса Христа ....1.50 дол
Житє зарібки, орґанізації і т. п. в С ол. д жавах.....15 ц
Земельне питан .....15 ц.
Зуб за зуб .....10 ц.
Казки про Жид'в .....15 ц.
Історія Руси з образками ..10 ц.
Капітал і праця .....15 ц
Книжка Рахункова .....50 ц.
Казки про Жидів .....15 цт.
Марія .....10 ц.
Многострадальний народ, огляд історії україньского народу .....20 ц.
Навернений Грішник .....20 ц.
Народний рух австро-угорсдких Русинів .....15 ц.
Новий Завіт .....2 дол.
Образки і загадки .....10 ц.
Оповіданя .....15 ц.
Оповід. про заздрих богів.10 ц.
Про відступників від рос. православія .....10 ц.
Про нутро землі .....25 ц.
Підземні скарби .....25 ц.
Покуса .....10 ц.
Псалтир .....1 дол.
Релігійні вірованя старинних народів ..... 20 ц.
Розмова Поляка з Русином 10 ц
Смерть .....10 ц.
Стародавні казки та оповіданя ..... 15 ц.
Степові люде .....15 ц.
Страйк .....20 ц.
Стріляй на смерть. робітнича драма..... 15 ц
Товариска ворожка.....15 ц.
Унія в Америці .....20 ц.
Хто з чого жиє .....15 ц.
Які то є люди на земли, з 20 образками ..... 50 ц
Як мужик ходив до царя праввди шукати .....15 ц.
Через кордон ..... 15 ц.
Якої нам треба науки .....5 ц
Руско-анґлійский тлумач ..60 ц
Польско-анґлійский тлумач60 ц
Коляди .....15 ц

Молитвенники в красній оправі

Бог Надежда моя .....2.50 дол
Хліб Душі .....2.50 „
Druh Duszi .....1.50 „
Druh Duszi (в звич. опр.) .75 ц
Молитвенник малий ...1.50 дол
Вінець ..... 1 50 „
Зборник .....2.30 „

Також можна дістати:

Книжочки колєкторскі церковні .....10 ц
Книжочки Братскі .....10 ц
Метрики хрещеня .....3 ц
Метрики шлюбні .....3 ц
Метрики смерти ..... 3 ц
Помяник померших душ 10 ц

Пишіть на адресу:

Swoboda,
184 Hudson Str., New York, N. Y.

German Savings & Deposit Bank

Капітал і Надвишка .$740.300.00
Депозити $4.750.500.00

Пересилає також гроші до краю, продає шифкарти, виробляє контракти, полагоджує справи військові, а від вложених гроший платить 4 процент.

Банк сей затверджений ґовернером стейту.

Розмовитесь в нім по руски.

Corner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

Папері листові з образцями — 25 штук 50 цнт.; метрики всякого рода по 3 цнт. за одну; книжки молитовні і сьвітскі по дешевій ціні — цінники висилаєсь на жадане. Адресувати належить

SVOBODA
184 Hudson Str., New York

ФАРМИ НА ПРОДАЖ!

256 акрів, дім 8 кімнат, стодола, стайнї, сад, керниця коштує 2 6000 дол.

176 акрів, дім 6 кімн., сад, ліс і поле, ціна 1.000 дол.

61 акрів, дім 6 кімнат сад 700 00 д.

42 акрів, стор, дім 9 кім., великий сад, стодола, стайнї, ціна 3.300

46 акрів, дім 4 кімн., стайнї, стодола, сад 700.00 дол.

260 акрів, дім 5 кімн. 200 овочевих дерев, ціна 3.200 дол.

98 акрів дім 9 кімн., усї будинки 50 овочевих дерев 1.200 дол.

110 акрів, дім 4 кімн. сад 1.300 дол.
50 „ „ 4 „ „ 700 дол.
106 і пів акрів, дім 6 кімн. сад 700 д.

12 акрів, дім 4 кімнат, 40 овочевих дерев, ціна 800 дол. 23—35

Усї ті фарми лежать в стейтї Вірджінїя і мають поле, ліс і овочеві сади. Голосите ся о близші відомости до:

JOHN JELINEK
1116 Pine Way Braddock, Pa.

Одинокий руский адвокат і нотар на цїлу Америку
Доктор прав
ЮЛЇЯН ЧУПКА
Конзулярний комісар.

Полагоджує всї справи в Галичині Процеса спадкові і ґрунтові. Відбере гроші від довжників. Справи військові Споряджує контракти, повномочія і всї инші документи. Перепроваджує інтабуляції і всї вписи гіпотечні. 2—
3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA
Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, LL. D
P. O Box 372. WILKES-BARRE, PA.

$3·50. Рідка спосібність! Ми закупили за готівку цїлий фабричний запас сих годинок за дуже низьку цїну. Сї годинки були продавані по 15·00 дол., однак ми тепер продаєм їх по 3·50 дол. Мають на 20 літ тревалу позолочувану коверту. Годинки суть мужескі або дамскі, ґварантовані на 20 лїт і висаджувані цїнними камінями. Показують час як найдокладнїйше і тому суть поручені усїм тим людям, котрі працюють прим. при зелїзницях. Таку годинку висилаємо за одержанєм 3·50 дол. або посилаємо через експрес на C. O. D. 3·50 дол. і оплата експресу уповажнює кождого до виключної власности годинки. Оглянути єї можна ще перед заплатою. ДАРОМ гарний позолочуваний годинник з брельоком до кождої годинки. Пишіть докладний адрес: R. A. FRETER &Co. 52 Dearborn Str. Chicago, Ill. (41—44)

ВЕСЕЛА КНИЖОЧКА, з богатьма образками. Містить в собі гумористично-сатиричні стишки Чалого і стихи з творів С. Руданьского. Се друге, збільшене обемом, видане. Хто хоче насьміятись і зацікавити до читаня других, нехай пришле 35 цнт. на адресу:

Swoboda,
184 Hudson Str., New York.

Dr. E. J. LARKIN
Дентист. 40-08

Офіс отворений від 7-ої рано до 8-ої пополуд. В недїлї від 10-ої год. рано до 12 полуд.

24 Elizabeth Street, Derby, Conn
ВСЇ РОБОТИ ҐВАРАНТУЮТЬ СЯ.
Офіс коло Derby Gas Company.

Накладом „СВОБОДИ“ вийшли

Папері листові

окрашені гарними вінетами і портретами наших руских ґеніїв — Шевченко, Драгоманів, Франко, Лисенко і Богдан Хмельницкий. Продає друкарня „Свободи“ по цїні 50 цнт. за 25 штук. Адрес:

„SWOBODA“
184 Hudson Str. New York, N. Y.

РУСИНИ! Єли хочете дістати добру і тану домовину і щоби похорон виносив Вас як найтаньше, удайтесь до:

JOSEPH COLWELL,
180 MAIN STREET,
DERBY, CONN.

Telephone Calls Office 52—2.
„ „ House 18—2.

А подякуєте і пізнасьте чесного чоловіка.

THE FIRST NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка нерозділені зиски $93.000.00
Заснований 1864 року.
Найстарший Народний Банк в Скулкил Кавнті.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всїх частий сьвіта Позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послїдних 5 лїт і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Стефан Рябець

має у себе найлїпші напитки, циґари і папіроси. Має також добре заряджену ґросерню.

СПРОБУЙТЕ!
Mahanoy Plane, Pa.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офисї:
від 8-ої до 10-ої год. рано,
від 2 ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.
Old P'hone 1269—B

UNION
Ticket Agency
ПРОДАЖА ШИФКАРТ
203. Lackavana Ave.
SCRANTON, PA.

Найлїпше місце, де можна купити шіфкарту до старого краю, як також переслати гроші до Галичини, Угорщини, Росії і других країв по такій цїнї.

Даємо також позички на морґч. 42

Dr. Teofil A. Starzynski
ЛІКАР.

Лїчить всїлякі хороби, жіночі, мужескі і дїточі — совістно.

Вилїченє, єсли можливе, ґварантує.

Години урядові:
від 8 до 10 рано,
від 12 до 3 пополудни,
від 7 до 9 вечер.
Ca. 15th Str. S. S.
PITTSBURG, PA.

Junior Typewriter
Цїна $15.00.

JUNIOR МАШИНА ДО ПИСАНЯ є машиною найновійшого винаходу і друкує так скоро і гарно, неначе найлїпші машини. Має універсальні клявіши, як сї машини, що коштують 100.00 дол. або і більше. Писати на нїй можна 80 слів або і більше на мінуту. Нїяка иньша машина не є в силї так довго тревати, як ся, позаяк зроблена є з незвичайно твердої стали. Величина машини виносить 2x5x10 цалів. Папір мож уживати величини 8 і пів цаля. Має 84 букв і знаків — отже значно більше, як машини по 100 00 дол. або і дорожші. Валець з буквами легко зміняє ся і в сей спосіб на сїй машинї можна друкувати ріжними мовами. Складає ся она з 189 поодиноких частий і важить 3 і пів фунта. Вкладає ся в незвичайно гарний, скіряний футерал, який можна носити або в руцї або в кишенї. Машина ся є незвичайно пожиточна і потрібна кождому чоловікови — а за таку цїну — то так, як даром.

Маємо на складї рівнож множество иньших, ріжного рода машинок до писаня і друкованя почавши від 85 центів до кількасот долярів. Хто пришле нам свою точну адресу дістане даром гарний, ілюстрований цїнник машин до писаня та иньших товарів разом з брошуркою про електричність як єї уживати, а спеціяльно як при єї помочи лїчити ся в ріжних недугах.

Товар посилає ся до всїх частий сьвіта. Ваших гроший зовсїм не жадаємо з гори, але хто пришле нам 1.00 дол. або і більше, то ми сейчас єму вишлемо жаданий товар, а рештуючі гроші можете доплатити, наколи жаданий товар надійде експресом.

ATLAS TRADING ASSOCIATION, DEPT.
23 P. O. Box 722, Philadelphia, Pa. U. S. A.

Аґенція Корабельна і Пересилка Гроший

Заінкорпорована в Стейтї Ню Джерзі. Капітал 50.000·00 д.

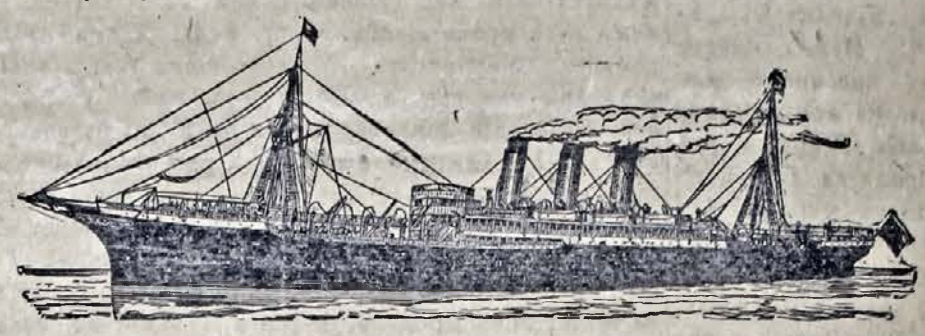

184 Hudson St., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слїдуючі справи:

1) **Пересилає гроші** до всїх країв і держав сьвіта по цїнах можливо найтанших і як найскорше.

2) **Продає шифкарти** на ріжні лїнії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цїнах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Ню Йорку.

3) **Виробляє повновласти,** контракти купна і продажи заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колєктує гроші і взагалї перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звісних старокраєвих нотарів і адвокатів.

4) **Полагоджує справи військові,** як: увільнене від асентирунку, військової контролї, увільнене від вправ і т. п.

5) **Вирабляє пашпорти** для ситизенів виїзджаючих до краю.

6) **Дає поради в процесах** против компаній в разї калїцтва, смерти, невиплаченя пейди і в других правних американьских справах.

7) **Міняє гроші** — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Кромі сего Дирекція готова служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїзджають до Ню Йорку а не суть обзнакомлені з містом. Вкладає гроші на процент до американьских і краєвих банків.

З поважанем

Дирекція:

Г. Дзядик предс., А. Савка місто-предс., К. Кирчів кас., С. Ядловский секр.

Адрес: R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

HERMAN SCHULTZ,
Контрактор і будівничий.

Всї роботи полагоджує сей час і точно, як також подає цїни на всїлякого рода роботи. 36

АДРЕС:
Housatonic Ave., Derby, Conn.

ВИРОБИ БРАЦКІ

шашлї, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

Цїнник і пробки висилає даром.

Можете писати до нас по руски, словеньски або польски.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

MERCHANTS NATIONAL BANK
Шенандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол.
Надвишка 120.000.00 дол.

Депозити визше пів міліона долярів.

Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередною контролею тогож уряду.

Є се одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в якім містить ся почта.

Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі долярів проценту своїм костумерам, котрі мають в нїм свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.

Merchants National Bank
на розї улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

Оден з найбільших броварів в Америцї.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него нїколи не болить, бо есть здорове і поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

TELEPHONE 2043 WORTH.

ІЛІЯ РОЗЕНТАЛЬ
РУСКИЙ АДВОКАТ
302 BROADWAY, Suite 1306,
NEW YORK.